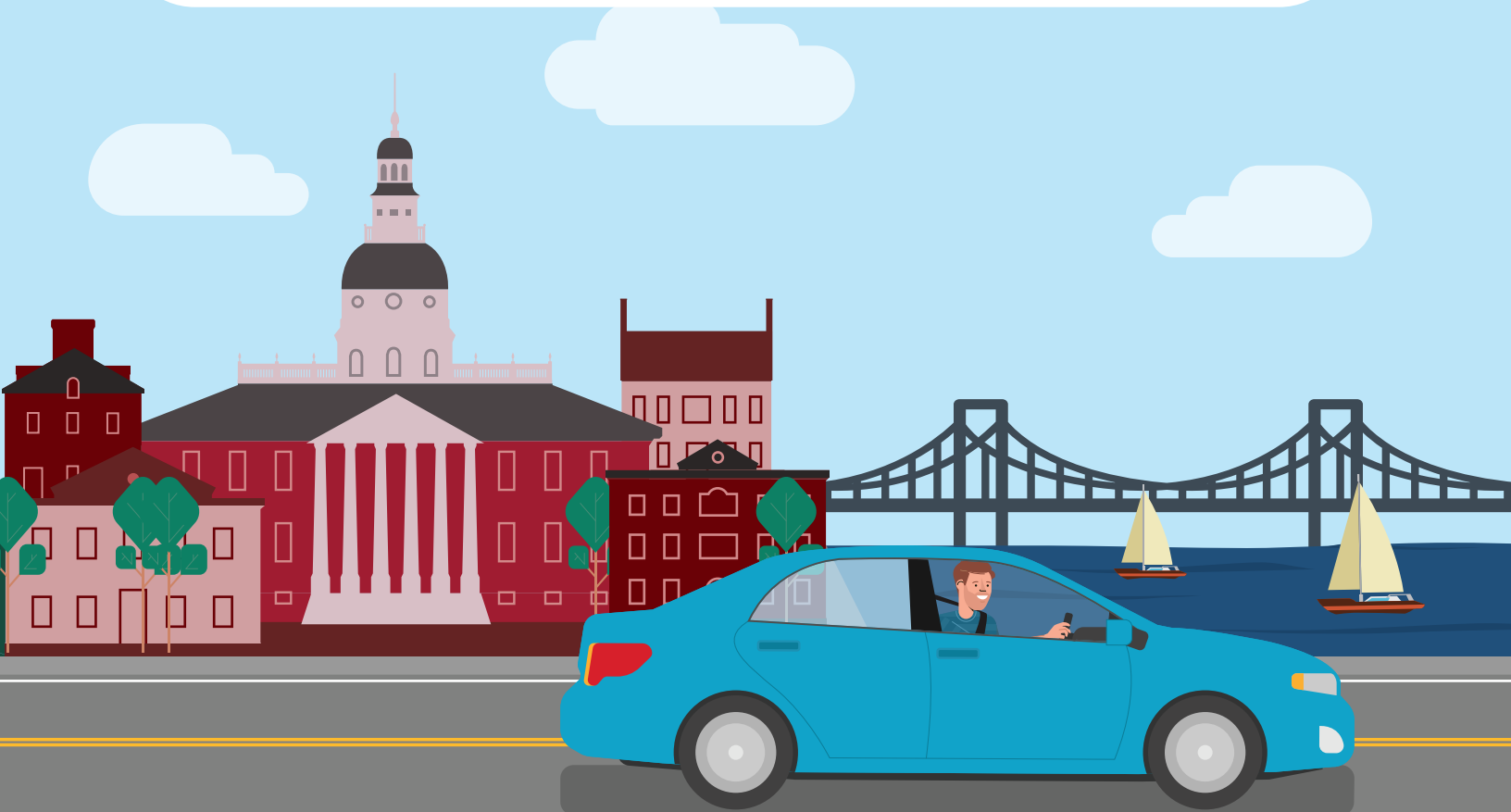

MARYLAND

Manyèl Chafè a

MDOT MARYLAND DEPARTMENT OF TRANSPORTATION
MOTOR VEHICLE ADMINISTRATION

Pou plis enfòmasyon, vizite:

mva.maryland.gov

6601 Ritchie Highway N.E.
Glen Burnie, MD 21062

410-768-7000

TTY for the Hearing Impaired: 1-800-492-4575

MarylandMVA

MD_MVA

October 2025 Edition

Dwa Otè © Administrasyon Machin Motè Maryland, 2025. Tout dwa rezève. Depatman Transpò Maryland, Administrasyon Machin Motè (MDOT/MVA) posede dwa otè sou dokiman sa a. Pa gen okenn pati nan liv sa a ki ka repwodui oswa transmèt nan okenn fòm ni pa okenn mwayen, elektwonik oswa mekanik, tankou fotokopi, anrejistreman, oswa atravè nenpòt sistèm depo ak rekipasyon enfòmasyon, san pèmasyon ekri klèman soti nan MDOT/MVA.

Tout kontni sa yo kapab itilize gratis epi yo fèt pou etidye Lwa sou Machin Maryland. Nenpòt re-imprim, itilizasyon, distribisyon, oswa vant materyèl sa a san otorizasyon entèdi. Tanpri voye nenpòt kesyon sou pwodiksyon kopi oswa distribisyon manyèl sa a bay:

MVA Administrator
6601 Ritchie Highway N.E.
Glen Burnie, MD 21062.

Mesaj Administratè a

Chè Fiti Chofè:

Ou pral fè premye etap yo pou w jwenn lisans chofè ou nan Maryland. Sa se yon moman ki plen eksitasyon pou nenpòt nouvo chofè! Li enpòtan pou w sonje ke kondwi se yon privilèj, e ou gen yon wòl pou asire ke tout moun rete an sekirite sou wout nou yo. Gen anpil bagay enpòtan pou w konnen — manyèl sa a se gid ou.

Fè Chofè ki Sove Lavi yo

Pandan ou ap wwayaje sou wout Maryland yo, ou pral rankontre chofè ki gen laj diferan ak nivo konpetans diferan. Men, nou tout gen yon bagay an komen: yon responsablite youn anvè lòt pou Fè Chofè ki Sove Lavi yo. Sa vle di pwoteje tèt ou ak lòt moun sou wout la. Kòm yon nouvo chofè, li trè enpòtan pou:

- Pran tan ou.
- Konprann règ ki sou wout la.
- Koute epi aprann nan men pwofesè ak enstriktè ou yo.
- Trete lòt chofè ak pasaje yo avèk respè.

Menm jan ak nenpòt lòt nouvo konpetans ou ap aprann, ou pral vin pi bon nan kondwi lè ou akimile plis eksperyans sou diferan wout, nan kondisyon diferan, ak nan anviwònman diferan. Pa egzanp, kondwi nan move tan, nan gwo trafik, ak nan diferan lè pandan jounen an. Chak nan nou gen responsablite chak fwa nou pran volan an pou:

- Kondwi san ou pa sou enfluyans alkòl oswa dwòg.
- Fè atansyon pandan w ap kondwi.
- Mete senti sekirite ou.
- Swiv limit vitès yo.
- Gade de fwa pou motosiklèt.
- Pataje wout la ak pyeton (moun k ap mache) ak siklis yo.

Se ou menm ki gen responsablite pou w pran bon desizyon pandan w ap kondwi. Malerezman, chak jou, gen dè milye de chofè ki deside kondwi pandan yo distrè oswa anba enfluyans, kouri twò vit, oswa fè agresyon sou lòt moun sou wout la. Sa mete yo menm ak lòt moun an danje. Nou tout bezwen veye youn sou lòt.

The Maryland Department of Transportation Motor Vehicle Administration (MVA) pran angajman pou asire sekirite chofè yo. Objektif nou se rive nan zewo lanmò (pa gen okenn moun ki pèdi lavi) sou wout Maryland yo, paske menm yon sèl lavi pèdi se deja twòp.

Aprè ou fin li manyèl sa a, teste konpreyansyon ou sou règ wout yo lè ou pran Online Driver Test Tutorial nou an. Li disponib sou sit entènèt MVA a, mva.maryland.gov/drivers.

Nou swete sèvi ou ak anpil plezi.

Rete an sekirite,

Administrator, MDOT MVA

Tab kontni

Seksyon 1: Kondisyon pou Tès Kondwi . . 7

A. Tès Vizyon	7
B. Tès Konesans	7
C. Tès Konpetans Kondwi	7
D. Kondisyon Medikal ki Dwe Rapòte.....	8

SEKSYON 2: Kondisyon ak Pwosesis pou Jwenn Lisans..... 9

A. Sistèm Lisans Pwogresif pou Nouvo Chofè.....	9
B. Pèmi Enstriksyon pou Aprenan.....	9
C. Lisans Pwovizwa	10
D. Lisans Chofè.....	11
E. Kò-Siyen Aplikasyon pou Lisans yon Minè	11
F. Anilasyon Lisans yon Minè pa Kò-Siyen an.....	11
G. Lisans Soti nan Lòt Peyi	12
H. Ekite pou Tout Kliyan.....	12

Seksyon 3: Kondwi Fondamantal 15

A. Kondwi Defansif.....	15
B. Dwa Pasaj (Right-of-Way)	15
C. Konprann Vitès Machin.....	16
D. Distance pou swiv	17
E. Distans Frenaj (Stopping Distance).....	17
F. Kondwi nan Chan Liy (Lane Driving).....	17
G. Fè Tounen (Turning)	17
H. U-turn.....	17
I. Depase (Passing).....	18
J. Règleman Jeneral pou Pakin	18

Seksyon 4: Siy, Limyè Siyalizasyon ak Makaj sou Pave 19

A. Siyal Trafik (Traffic Signals).....	19
Siyal Machin (Vehicle Signals)	
Siyal Travèse Pyeton (Crosswalk Signals)	
B. Siy Trafik	22
Siy Regilasyon	
Siy Avètisman (Warning Signs)	
Lòt Kalite Siy Trafik (Other Traffic Sign Types)	23
C. Mak sou Wout la (Pavement Markings)	26
Kalite Mak Liy sou Wout la	26
Lòt Mak sou Wout la	27
Mak sou Wout pou Pyeton ak Bisiklèt.....	27

Seksyon 5: Sitiyasyon ak Kondisyon Kondwi 29

A. Kondwi lè Vizibilite Redwi.....	29
B. Kondwi Lannwit.....	29
C. Kondwi Nan nyaj.....	30
D. Kondwi nan Move Tan.....	30
E. Glisad	31
F. Idroplanaj.....	31
G. Travèse Ray Tren sou Otowout.....	32
H. Sekirite nan Zòn Travay.....	32
I. Ti sèk trafik (wonn).....	33
J. Kondwi sou Otowout ak Wout Aksè Limite	33
K. Pwosesisyon Antèman	34
L. Machin K ap Deplase Dousman.....	34

Seksyon 6: Konpòtman Kondwi Danjere. 35

- A. Alkòl, Dwòg ak Kondwi 35
- B. Kondwi Agresif ak Kòlè sou Wout 36
- C. Kondwi Distrè 36
- D. Kondwi Lè w Fatige 37

SEKSYON 7: Pataje Wout la 39

- A. Dwa Pèsonn K ap Mache sou Wout..... 39
- B. Veyikil Ijans 39
- C. Gwo Kamyon ak Bis..... 39
- D. Bis Lekòl 40
- E. Motosiklèt..... 41
- F. Bisiklèt..... 41
- G. Moped ak Scooter..... 43
- H. Konprann Teknoloji Machin yo 44

SEKSYON 8: Aksidan ak Kanpe Trafik. . . 45

- A. Aksidan 45
- B. Ijans sou Bò Wout la 46
- C. Aretasyon pa Lapolis sou Wout la 46
- D. Lwa "Deplase sou Bò" 47

SEKSYON 9: Lòt Restriksyon, Vyolasyon ak Pinisyon 49

- A. Restriksyon 49
- B. Tès Dwòg ak Alkòl –
Konsantman Enplisit..... 49
- C. Jwenn yon Kat Idantifikasyon, Pèmi Aprantisaj oswa
Lisans Kondwi Fo oswa Falsifye..... 50
- D. Aksyon Administratif 50
- E. Pinisyon 51
- F. Itilizasyon Espas, Plak ak Kat Paking pou Moun ki
Andikape..... 51

SEKSYON 10: Lòt Enfòmasyon Enpòtan 53

- A. Kondisyon Medikal pou Rapòte
bay MVA..... 53
 - B. Chofè Sipèvizè – Kondisyon ak Responsablite 53
 - C. Donatè Ògàn..... 53
 - D. Enskri pou Vote..... 54
 - E. Egzijans Asirans 54
 - F. Lwa sou Senti Sekirite 54
 - G. Chèz Sekirite pou Timoun..... 54
 - H. Sak Aeryen 54
 - I. Frenn ak Sistèm Frenn
Anti-bloke (ABS) 55
 - J. Mete Kas, Kask, oswa Pwoteksyon Zòrèy Entèdi .. 55
 - K. Pakin Paralèl 55
 - L. Pakin Avanse, Pakin Ranvèse, ak Twa-Pwen Vire ... 55
 - M. Règle ak Konsèy pou Moun k ap Mennen Bisiklèt 55
 - N. Bisiklèt Elektwik (Definisyon) 56
-

Rankontre chofè yo ki ap **sove lavi** nan Maryland.

Nan tout manyèl la, maskot “Be the Driver” nou yo ap pale w sou kanpay sekirite wout Maryland yo, epi yo ap bay konsèy sekirite enpòtan! Pou plis enfòmasyon sou kanpay “Be the Driver” la, vizite: ZeroDeathsMD.gov.

Ou dwe jwenn yon lisans chofè anvan ou kondwi yon machin motè. Machin, van, ak kamyonèt se kèk egzanp machin motè. Pou jwenn yon lisans chofè, ou dwe pran epi reyisi kèk tès. Tès sa yo rele kondisyon pou jwenn lisans. Kondisyon sa yo gen ladan yon:

- Tès vizyon.
- Tès konesans.
- Tès konpetans kondwi.

Gen kèk moun ki ka bezwen satisfè lòt kondisyon pou montre yo kapab kondwi san danje. The Maryland Department of Transportation Motor Vehicle Administration (MVA) ap fè ou konnen si ou dwe satisfè lòt kondisyon sa yo.

A. Tès Vizyon

Yon tès vizyon mezire kijan ou wè byen. MVA oswa doktè je ou kapab fè tès sa a.

Pou kalifye pou yon lisans chofè, aplikan an dwe genyen:

- Vizyon binokilè.
- Akite vizyèl omwen 20/40 nan chak je.
- Yon chan vizyèl kontinyèl omwen 140 degre.

MVA oswa doktè je ou kapab eksplike ou sa sa vle di. Yo kapab di ou si ou satisfè kondisyon sa yo.

Si ou bezwen linèt oswa lantiy kontak pou satisfè kondisyon sa yo, ou dwe toujou mete yo lè w ap kondwi. Lisans ou ap endike sa.

Gen plis enfòmasyon sou sit entènèt MVA a pou moun ki pa satisfè kondisyon vizyon yo.

B. Tès Konesans

Tès konesans lan verifye si ou konnen sou:

- Lwa sou machin motè.
- Pratik kondwi ki an sekirite.
- Siy trafik.

Manyèl sa a gen tout enfòmasyon ou pral teste sou yo. Ou pral pran tès konesans lan nan yon sant MVA. Gen 25 kesyon nan tès la. Ou pral gen 20 minit pou fè tès la. Gade Seksyon 2.A. si ou bezwen aranjman espesyal.

Gen yon Online Driver Test Tutorial sou sit entènèt MVA a. Tutoriyèl sa a gen kesyon pratik ki ede w prepare pou tès konesans lan. **Ou ta dwe etidye tou tout enfòmasyon ki nan manyèl sa a pou ede w reyisi tès konesans lan.**

C. Tès Konpetans Kondwi

Tès kondwi a se fason MVA verifye si ou gen ladrès pou kondwi avèk sekirite ak responsablite. Tès la gen ladan kondwi sou wout piblik ak sou yon kous espesyal nan kote tès la fèt.

Ou dwe pran yon randevou pou fè tès konpetans kondwi a. Pou pran yon randevou, ou kapab:

- Vizite mva.maryland.gov epi klike sou "Make an Appointment," oswa
- Rele 410-768-7000 oswa 1-800-492-4575 (TTY pou moun soud oswa moun ki gen pwoblèm tande).

Ou pral pran tès konpetans kondwi a ak yon machin ou pote pou tès la. Machin nan dwe satisfè kondisyon sa yo pou ou kapab itilize li nan tès la:

- Machin nan dwe gen plak lisans ak enskripsyon ki ajou.
- Ou dwe gen prèv ke machin nan gen asirans.

Machin nan dwe:

- An bon eta pou kondwi san danje.
- Pa gen okenn fann oswa lòt domaj sou vè devan an (windshield) ki ta ka afekte kapasite ou pou wè.
- Gen omwen mwatye yon tank gaz.

Yon “supervising driver” dwe vini avè w nan kote tès la ap fèt. Seksyon 10 nan manyèl sa a eksplike kiyès ki se supervising drivers yo. Sèlman ou menm ak moun k ap administre tès la gen dwa nan machin nan pandan tès la. Yon entèprèt ke MVA apwouve kapab tou nan machin nan si ou bezwen youn.

Pou ede kenbe ou menm ak anplwaye MVA yo an sante ak an sekirite:

- Nou ankouraje ou kite lè sikile nan machin nan pandan tès la. Pa egzanp, ou ka louvri fenèt yo. Moun k ap administre tès la ka sijere lòt bagay tou.
- Ou ka mete yon mask pandan tès la si ou vle.
- Si ou pa santi ou byen, ou ta dwe pran yon lòt randevou pou tès la.

D. Kondisyon Medikal ki Dwe Rapòte

Ou dwe fè MVA konnen si ou gen yon kondisyon medikal ki ta ka afekte kapasite ou pou kondwi. Lwa Eta a egzije sa. Gade Seksyon 10 pou yon lis kondisyon medikal ou dwe rapòte, ak lè pou rapòte yo.

Èske ou te konnen travayè otowout yo retire plis pase de milyon liv fatra sou wout leta chak ane? Amann pou jete fatra kapab rive jiska \$1500 oswa 30 jou nan prizon.

Seksyon sa a eksplike sa ou dwe fè pou jwenn yon lisans chofè nan Maryland. Enfòmasyon sa a se pou moun ki vle yon noncommercial driver's license. Yon noncommercial driver's license pèmèt ou kondwi machin òdinè tankou machin, kamyonèt, ak van. Yo rele l tou Class C driver's license.

Pou kòmanse pwosesis la, pran yon randevou pou vizite nenpòt branch MVA. Lè ou aplike, ou dwe pote avèk ou:

Yon dokiman (dosye) ki pwouve laj ou. Sa dwe gen non konplè ou ladan. Egzanp yo se sètifika nesans ou oswa paspò ou.

- Yon dokiman ki pwouve estati legal ou (pou nenpòt moun ki fèt andeyò Etazini).
- Nimewo Sekirite Sosyal ou (SSN), oswa prèv ki montre ou pa kalifye pou jwenn yon SSN.
- De dokiman ki pwouve ou abite nan Maryland.

Ou dwe pote dokiman orijinal yo oswa kopi ki sètifye pa ajans ki te bay yo. MVA pa aksepte fotokopi, kopi notarye, oswa dokiman ki gen enfòmasyon chanje oswa efase.

Tanpri vizite sit entènèt nou an pou yon lis konplè dokiman MVA aksepte yo.

A. Sistèm Lisans Pwogresif pou Nouvo Chofè

Pwosesis ou swiv pou jwenn yon noncommercial driver's license rele Rookie Driver/Graduated Driver Licensing System (GLS). Ou swiv pwosesis GLS la si ou pa janm te gen yon lisans chofè anvan. Li aplike pou moun tout laj ki kalifye pou aplike pou yon lisans chofè. Ou kòmanse

pa jwenn yon Learner's Instructional Permit, epi apre sa yon Provisional License. Etap sa yo ba ou eksperyans kondwi anvan ou "gradye" pou jwenn yon Driver's License. Kontinye li pou aprann plis.

B. Pèmi Enstriksyon pou Aprenan

Si ou pa janm gen yon noncommercial driver's license, ou dwe jwenn yon Type 1 Learner's Instructional Permit. Pèmi sa a dire jiska 2 ane. Ou dwe pase yon tès vizyon ak yon tès konesans pou jwenn pèmi a.

Si ou deja gen yon lisans chofè epi ou vle yon lòt klas lisans, ou dwe aplike pou yon Type 2 Learner's Instructional Permit. Ou dwe gen omwen 16 an ak 6 mwa. Type 2 Learner's Instructional Permit la dire jiska 180 jou. Ou ka pran tès kondwi pou jwenn yon lisans konplè lè ou fin gen pèmi sa a pandan omwen 14 jou.

Kantite tan ou dwe gen yon Learner's Instructional Permit anvan ou kalifye pou yon Provisional License depann de laj ou. Moun ki aplike pou yon pèmi rele "aplikan".

Aplikan ki gen mwens pase 25 an:

- Dwe gen omwen 15 an ak 9 mwa.
- Si ou poko gen 18 an, paran ou oswa gadyen legal ou dwe siyen aplikasyon an ansanm avè w.
- Si ou poko gen 16 an, ou dwe soumèt yon fòm Learner's Permit School Attendance Certification (DL-300) ki ranpli nèt.

Pandan ou gen Learner's Instructional Permit ou, ou dwe:

- Fè Maryland Driver Education Program nan. Pwogram sa a ede nouvo chofè yo aprann enfòmasyon ak ladrès ki nesèsè pou kondwi yon machin motè. Sit entènèt MVA a bay lis lekòl edikasyon chofè ki apwouve pou anseye pwogram sa a. **EPI**
- Fè omwen 60 èdtan pratik kondwi avèk yon supervising driver. Yo rele sa èdtan pratik. Pami yo, omwen 10 èdtan pratik dwe fèt pandan peryòd ki kòmanse 30 minit anvan solèy kouche e fini 30 minit apre solèy leve. **EPI**
- Kenbe yon Practice and Skills Log pou anrejistre èdtan pratik ou yo. Ou kapab jwenn Practice and Skills Log la sou sit entènèt MVA a.

Aplikasyon ki gen 25 an oswa plis:

Pandan ou gen Learner's Instructional Permit ou, ou dwe:

- Fè Maryland Driver Education Program nan. **EPI**
- Fè omwen 14 èdtan pratik kondwi ak yon supervising driver. Pami yo, omwen 3 èdtan pratik dwe fèt pandan peryòd ki kòmanse 30 minit anvan solèy kouche e fini 30 minit apre solèy leve. **EPI**
- Kenbe yon Practice and Skills Log pou anrejistre èdtan pratik ou yo. Practice and Skills Log la disponib sou sit entènèt MVA a.

Ou dwe gen pèmi ou pandan omwen 45 jou anvan ou vin kalifye pou yon Provisional License.

Vyolasyon

Nan kèk sitiyasyon, ou dwe kenbe pèmi ou pi lontan anvan ou kalifye pou yon Provisional License:

- Kèlkeswa laj ou, si ou te kondane oswa ou te resevwa yon Probation Before Judgement (PBJ) pou yon vyolasyon pandan w ap kondwi, ou dwe kenbe Learner's Instructional Permit ou pandan omwen 9 mwa apre dènye dat ou te kondane oswa te resevwa yon PBJ pou yon vyolasyon pandan w ap kondwi. Sa aplike tou si lisans ou te sispann pou nenpòt rezon. Ou dwe satisfè tout lòt kondisyon GLS yo ki dekri pi wo a anvan ou kalifye pou pran tès konpetans kondwi a.
- Si ou gen mwens pase 18 an, ou dwe kenbe pèmi ou pandan omwen 9 mwa san okenn vyolasyon anvan ou kalifye pou yon Provisional License.
- Si ou gen 18 an epi ou gen yon diplòm segondè oswa GED, oswa si ou gen 19 a 24 an, ou dwe kenbe pèmi ou pandan omwen 3 mwa san okenn vyolasyon anvan ou kalifye pou yon Provisional License.

C. Lisans Pwovizwa

Yon Provisional Driver's License bay nouvo chofè ki pa janm te gen yon lisans chofè anvan. Li pèmèt ou kondwi san sipèvizyon, men ak kèk restriksyon. Restriksyon yo gen ladan bagay tankou pa gen pasaj ak pa kondwi lannwit. Ou dwe kenbe yon Provisional Driver's License pandan omwen 18 mwa anvan ou kalifye pou yon Driver's License regilye.

Si ou vle pase soti nan yon Learner's Instructional Permit pou jwenn yon Provisional License, ou dwe:

- Fini avèk siksè yon Maryland approved driver education program.
- Gen yon Learner's Instructional Permit ki valab epi ki pa ekspire.

- Kenbe Learner's Instructional Permit la san vyolasyon pandan tan ki dekri pi wo a.
- Pa dwe kondane pou okenn vyolasyon pandan w ap kondwi oswa resevwa yon probation before judgment pou nenpòt vyolasyon pandan peryòd sa a.
- Soumèt yon Practice and Skills Log ki ranpli epi siyen, ki montre ou fin fè omwen 60 èdtan pratik kondwi ak yon supervising driver (oswa 14 èdtan si ou gen 25 an oswa plis).
- Reyisi avèk siksè tès konpetans kondwi a.

D. Lisans Chofè

Yon Driver's License se dènye etap nan Graduated Driver Licensing System lan.

Pou w kalifye pou yon Driver's License, ou dwe:

- Gen omwen 18 an.
- Gen yon Provisional License pandan omwen 18 mwa.
- Pa dwe kondane pou okenn vyolasyon pandan w ap kondwi oswa resevwa yon probation before judgment pou okenn vyolasyon pandan 18 dènye mwa yo.

Lè ou fin satisfè tout kondisyon sa yo, MVA ap otomatikman chanje Provisional License ou an Driver's License. Yo pral voye yon kat ki montre chanjman an ba ou pa lapòs. Ou dwe pote kat sa a ansanm ak Provisional License ou.

E. Kò-Siyen Aplikasyon pou Lisans yon Minè

Si ou gen mwens pase 18 an, ou se yon minè. Minè yo dwe gen yon paran oswa gadyen legal ki kò-siyen aplikasyon yo. Sa vle di nou tou de siyen li ansanm. Ou dwe bay prèv ki montre moun nan se paran ou oswa gadyen ou. Egzanp prèv yo enkli:

- Yon sètifika nesans orijinal oswa sètifye ki gen non paran ou ladan, oswa
- Dokiman tribinal ki montre gadyen legal la.

Si ou marye epi mari oswa madanm ou gen 18 an oswa plis, li ka kò-siyen aplikasyon an. Ou dwe bay prèv maryaj ou.

Si ou pa gen paran, gadyen legal, oswa mari/madanm, yon gran moun responsab ka kò-siyen pou ou si ou poko gen 18 an. Yon egzanp se yon anplwayè adilt. Nan ka sa a, ou dwe bay prèv tankou sètifika lanmò paran ou yo oswa prèv emancipasyon. Emancipasyon vle di yon tribinal te deside ke yon minè pa anba kontwòl paran li ankò.

F. Anilasyon Lisans yon Minè pa Kò-Siyen an

Kò-siyen an ka anile lisans yon minè lè li soumèt yon demann ekri bay MVA's Administrative Adjudication Division. Lisans ou ap rete anile jiskaske ou rive gen 18 an, sòf si yon lòt kò-siyen siyen yon nouvo aplikasyon pou ou. Nouvo kò-siyen an dwe satisfè kondisyon ki dekri pi wo a.

G. Lisans Soti nan Lòt Peyi

Si ou gen yon lisans ki soti nan yon lòt peyi, ou dwe reyisi etap sa yo pou jwenn yon lisans nan Maryland:

- Tès vizyon.
- Tès konesans.
- Tès konpetans kondwi.
- Yon pwogram edikasyon sekirite wout twa èdtan ki apwouve pa MVA. Ou ka jwenn lis pwogram sa yo sou sit entènèt MVA a.

Si lisans ou ki soti nan yon lòt peyi pa an anglè, ou dwe tou:

- Gen yon International License, oswa
- Fè tradui lisans ou an anglè.

Tradiksyon dokiman yo dwe fèt pa (epi sou papye ofisyèl antèt):

- Yon founisè oswa tradiktè tribinal ki apwouve pa MVA, OSWA
- Anbasad peyi orijin ou.

Dokiman sa yo dwe genyen:

- Non tradiktè a an lèt majiskil oswa enprime, EPI
- Nimewo telefòn tradiktè a, EPI
- Siyati tradiktè a.

H. Ekite pou Tout Kliyan

Pou Kliyan ki Pale Lòt Lang

MVA ofri plizyè dokiman ak tès nan lòt lang pou kliyan ki bezwen sa.

Si ou gen difikilte pou kominike an anglè, ou ka itilize yon entèprèt lè ou vizite MVA, espesyalman lè w ap pran tès konesans oswa tès kondwi.

Si nou ofri tès konesans lan nan lang ou pale a, ou dwe pran li omwen 5 fwa anvan ou kapab itilize yon entèprèt. Ou ka jwenn yon lis entèprèt apwouve sou sit entènèt nou an.

NÒT: MVA pa chaje okenn frè pou itilize yon entèprèt. Sepandan, ou pral oblije paye entèprèt la pou sèvis li yo.

Si ou gen yon entèprèt ak/oswa tradiktè lè ou vizite MVA, yo dwe montre yon kat idantifikasyon ak foto ki valab (kit se yon lisans chofè leta oswa yon kat idantite) anvan yo bay sèvis entèpretasyon ak/oswa tradiksyon sou plas. Anplwaye MVA yo ap konfime ke entèprèt oswa tradiktè a sou lis moun apwouve yo.

NÒT: Entèprèt k ap bay sèvis pou tès konesans oswa tès konpetans pa gen dwa bay lòt sèvis pou kliyan an pandan tès la.

Pa egzanp, yo pa ka sètifye rezidans, dirije biznis yon lekòl kondwi, oswa bay kontra lokasyon.

Pou Kliyan ki Gen Andikap

MVA bay aranjman espesyal pou kliyan ki gen andikap pandan yo ap pran tès konesans ak tès konpetans kondwi yo. Sa gen ladan:

- Plis tan pou pran tès la.
- Sipò nan lang siy (American Sign Language ak Certified Deaf Interpreters).
- Tès oral.
- Lektè ekran (Screen Readers).
- Kas ekoutè (Headphones).
- Zouti vizyèl (Visual Aids).

MVA bay aranjman selon bezwen chak moun. Tanpri kontakte sèvis kliyan nan: feedback.mva.maryland.gov

Kat Divilgasyon Andikap Devlopmanal

Si ou gen yon andikap devlopmanal, ou ka chwazi pote yon Developmental Disability Disclosure Card ansanm ak lisans ou. Se yon kat ble ki gen menm gwosè ak yon lisans chofè. Li gen espas pou bay detay sou andikap ou, fason ki pi bon pou kominike avè w, ak lòt enfòmasyon ou ka vle pataje ak lapolis.

Pote yon Developmental Disability Disclosure Card se yon chwa volontè — ou menm deside si ou vle youn. Ou menm oswa paran/gadyen ou ka jwenn kat la lè ou vizite biwo enfòmasyon nan nenpòt branch MVA. MVA PA pral mande ou bay okenn enfòmasyon oswa dokiman sou andikap ou pou w jwenn kat sa a.

Anvan ou kondwi:

- Ou menm ak machin ou dwe an bon eta pou kondwi.
- Ou dwe gen avèk ou yon Learner's Permit oswa driver's license ki valab, ansanm ak kat enskripsyon machin nan.
- Ou dwe ajiste chèn ou ak glas retrovizè yo.
- Ou dwe asire ke ou menm ak tout pasaje yo ap mete senti sekirite.

A. Kondwi Defansif

Yon règ debaz nan kondwi se ke, nan tout moman, chofè a dwe kontwòle machin nan pou evite aksidan. Lè ou kondwi yon machin motè, ou responsab pou opere li san danje. Sa ap diminye risk pou ou menm, pasaje ou yo, ak lòt moun k ap itilize wout la.

Rechèch Vizèl / Konsyantizasyon Chofè

Ou dwe pran desizyon san rete pou w ka yon chofè ki kondwi san danje. Pou fè sa, ou dwe konnen sa k ap pase toutotou machin ou tout tan. Obsève anviwònman ou kontinyèlman ap ede ou wè pwoblèm ki ka fè ou bezwen chanje vitès oswa chanje liy. Sa gen ladan gade devan, sou kote yo, ak dèyè machin ou.

Lè ou fè rechèch vizyèl davans epi ou pare pou chanje vitès oswa liy, ou ka kondwi pi san danje epi ou gen tan pou idantifye risk yo. Sa rele kondwi defansif.

Jesyon Risk

Kondwi yon machin motè se yon aktivite ki gen risk. Konsidere etap sa yo pou jere risk yo epi vin yon chofè ki san danje ak responsab:

- Ajiste vitès ou, pozisyon ou, ak direksyon ou selon kondisyon wout la.
- Kenbe kontwòl machin ou.
- Ogmante tan ou genyen pou reyaji a sa k ap pase bò kote ou.
- Fè lòt chofè konnen sa ou planifye fè lè w itilize siyal vire, elatriye.
- Kenbe yon distans sekirite ant machin ou ak lòt moun k ap itilize wout la.
- Pa sipoze lòt chofè yo ap fè sa yo sipoze fè.
- Toujou rete vijilan ak pridan.

B. Dwa Pasaj (Right-of-Way)

Règleman dwa pasaj yo ede tout moun rete an sekirite sou wout la. Règleman sa yo esplike kilè ou dwe sedonnen dwa pasaj bay lòt moun. Sedonnen dwa pasaj vle di kite lòt machin, siklis, oswa pyeton pase devan ou oswa travèse wout la anvan ou. Sa vle di ou kite yo ale an premye.

Menm si gen règ ki di kiyès ki dwe sedonnen dwa pasaj nan diferan sitiyasyon, pa janm sipoze ou otomatikman gen dwa pasaj la (dwa pou ale an premye). Ou dwe toujou konsidere sitiyasyon an ak sikonstans yo.

Ou dwe sedonnen dwa pasaj bay:

- Chofè ki deja rive oswa ki rive anvan ou nan yon entèseksyon.
- Chofè ki sou bò dwat ou, si nou rive nan entèseksyon an an menm tan.

- Chofè ki sou bò dwat ou nan yon entèseksyon ki gen siy “STOP” sou kat bò.
- Pyeton, siklis, ak lòt chofè ki toujou nan entèseksyon an.
- Chofè ki deja sou wout la pandan ou sispann nan yon entèseksyon “T”.
- Lòt chofè, si ou apwoche yon entèseksyon ki gen yon siy “YIELD” devan ou.
- Chofè ki nan liy sikilasyon opoze a, lè ou ap fè yon vire agoch. Liy sikilasyon opoze a se sa kote machin yo ap vini nan direksyon kontrè ak ou.
- Chofè ki sou yon wout ou ap rantrè ladan depi yon antre oswa yon wout prive.
- Chofè ki deja sou otowout la, si ou sou ramp antre oswa akselerasyon an

C. Konprann Vitès Machin

Siy sou wout la montre ou ki limit vitès la ye. Limit vitès afiche a se vitès legal ki pi wo ou gen dwa kondwi sou yon wout lè kondisyon yo pafè. Ou pa dwa kondwi pi vit pase limit sa a. Ou responsab pou toujou kondwi ak yon vitès ki san danje.

Li pi an sekirite pou kondwi ak menm vitès ak pifò machin k ap sikile, san depase limit vitès maksimòm nan. Kondwi ak yon vitès ki pi ba pase lòt machin sou wout la ka fè lòt chofè oblije depase ou souvan, sa ki ogmante risk pou gen yon aksidan.

Depase Vitès (Speeding)

Kondwi pi vit pase limit vitès la se youn nan pi gwo kòz aksidan machin. Depase vitès pa fè ou rive pi vit, epi li souvan mennen nan move desizyon ki mete moun an danje. Kondwi pi vit pase limit vitès la gen efè grav e souvan devastatè paske li:

- Redwi kapasite ou pou jere koub ak kontoune obstak sou wout la.
- Fè machin ou pran plis tan pou sispann.
- Diminye kapasite ou pou rekonèt epi reyaji devan yon danje oswa yon sitiyasyon riske.
- Ogmante risk pou gen aksidan paske lòt machin, siklis, oswa pyeton ka pa kapab evalye distans ou avèk presizyon.
- Ogmante fòs ak enpak aksidan an, sa ki fè li pi fasil pou gen blesi grav oswa lanmò.

Vitès ki Apwopriye pou Kondisyon yo

Ou dwa rekonèt epi ajiste vitès ou selon move kondisyon yo. Maryland Vehicle Law egziye ou kondwi ak yon vitès ki rezonab epi rete vijilan sou danje ki egziste oswa ki ka parèt. Ou ka kondwi pi dousman pase limit vitès afiche a selon kondisyon wout la, men li entèdi pa lalwa pou kondwi pi vit pase limit sa a.

Ou ta dwa diminye vitès ou nan kondisyon sa yo pou rete an sekirite:

- Koub sevè oswa ti mòn — kote li difisil pou wè.
- Wout ki glise.
- Wout kote ka gen pyeton oswa bèt.
- Sant komèsyal, pakin, ak zòn sant vil.
- Trafik ki lou.
- Pon ak tinèl ki etwat.
- Plas peyaj (toll plasas).

- Lekòl, lakou jwèt, ak lari rezidansyèl.
- Kwasman ray tren ak wout (railroad grade crossings) — kote ray tren yo nan menm nivo ak wout la.

D. Distance pou swiv

Toujou kenbe yon distans ki an sekirite ant machin ou a ak sa ki vin anvan ou a. Pifò aksidan dèyè yo koze pa swiv twò pre. MVA rekòmande yon distans swiv minimòm de 3 a 4 segonn anba kondisyon kondwi ideyal. Sa vle di ke li pran 3 a 4 segonn pou rive nan menm pwen referans ak machin ki devan ou. Yon pwen referans se yon objè ki sitiye devan ou, tankou yon pon, yon pon, yon siy wout oswa yon makè kilomèt. Lè machin nan devan ou pase objè sa a, kòmanse konte 1 mil, 2 mil, 3 mil, elatriye. Si ou rive nan 3 mil oswa plis anvan machin ou rive nan objè a, ou se omwen 3 segonn dèyè machin nan devan ou epi ou deplase nan yon distans ki an sekirite.

Lè w ap swiv machin ki souvan sispann (bis, kamyonèt livrezon), ou ta dwe ogmante distans ki genyen ant machin ou ak yon sèl la devan ou a kat oswa senk segonn, oswa menm plis si sa nesesè.

E. Distans Frenaj (Stopping Distance)

Distans li pran pou machin ou sispann se yon faktè enpòtan pou ede ou chwazi yon vitès kondwi ki san danje. Distans frenaj ou ap depann de plizyè bagay, tankou:

- Tan li pran pou ou remake gen yon sityasyon danjere.
- Kalite ak kondisyon wout la.

Ou responsab pou kontwòl machin ou pou evite yon aksidan.

- Kondisyon tread kawotchou machin ou yo.
- Kondisyon fren machin ou.

F. Kondwi nan Chan Liy (Lane Driving)

Ou ta dwe kondwi machin ou nan yon sèl liy. Pa chanje liy sof si ou fin detèmine li san danje pou fè sa. Ou pa dwe travèse liy separasyon yo oswa chanje liy pandan ou nan yon entèseksyon.

An jeneral, ou ta dwe kenbe machin ou sou bò dwat sant wout la, sòf si:

- Ou ap depase yon lòt machin k ap ale nan menm direksyon avèk ou,
- Gen yon siy oswa siyal trafik ki pèmèt ou fè sa, oswa
- Gen yon obstak sou wout la ki fè li nesesè pou ou chanje pozisyon ou san danje.

G. Fè Tounen (Turning)

Lè ou ap fè yon vire, ou ta dwe:

- Chèche siy ak siyal ki montre kilè ou gen dwa fè vire a.
- Planifye vire ou anvan ou rive nan pwen ou pral vire a.
- Limen siyal vire ou anvan ou rive nan vire a pou fè lòt chofè konnen sa ou pral fè.
- Gade devan, dèyè, ak sou tou de kote machin ou pou asire li san danje pou fè vire a.
- Ajiste vitès ou selon vire a.

H. U-turn

U-turns kapab trè danjere epi yo pa legal tout kote. Si ou dwe fè yon U-turn, tcheke dabor pou wè si U-turns yo pèmèt. Si yo pèmèt yo, limen siyal vire agoch ou, sispann epi sedonnen dwa pasaj bay trafik k ap vini bò kote ou; lè wout la klè, vire pou antre nan liy ekstèn nan oswa liy adwat la k ap deplase nan direksyon opoze.

I. Depase (Passing)

Lè depase lòt machin pèmèt, ou dwe asire ou fè sa san danje.

- Ou dwe evalye tan ak espas ou bezwen pou depase epi asire ou ka fè sa san deranje okenn lòt machin.
- Limon siyal vire ou anvan ou kòmanse depase pou fè lòt chofè konnen entansyon ou.
- Kite ase espas epi pase lòt machin nan yon distans ki san danje.
- Anvan ou retounen nan liy ou te sòti a, asire ou ka wè de limyè devan machin ou te depase a nan glas dèyè ou.

An jeneral, ou ta dwe depase sou bò gòch lòt machin nan. Sepandan, ou ka depase sou bò dwat si li san danje pou fè sa, ou rete sou wout la, epi:

- Lòt machin nan prèt pou fè yon vire agoch.
- Ou sou yon wout ki pa gen obstak e ki gen de oswa plis liy k ap deplase nan menm direksyon an. "San obstak" vle di pa gen separasyon, siy, oswa lòt bagay k ap anpeche sikilasyon.
- Ou sou yon wout yon sèl sans (one-way) ki gen de oswa plis liy.

Lè yon lòt machin ap depase ou, ou dwe sedonnen dwa pasaj bay machin sa a epi pa ogmante vitès ou.

Ou pa gen dwa depase nan sitiyasyon sa yo:

- Lè ou nan yon zòn ki make kòm no-passing zone.
- Lè gen yon liy jòn kontinyèl nan mitan wout la sou bò ou.
- Lè gen de liy jòn kontinyèl.
- Lè depase a ka anpeche lòt machin fonksyone san danje.

- Lè ou apwoche somè yon ti mòn oswa yon koub kote ou pa ka wè klè devan ou.
- Lè vizibilite ou bloke e ou nan mwens pase 100 pye yon pon, yon pasaj anlè, oswa yon tinèl.
- Lè ou ap travèse oswa ou nan mwens pase 100 pye yon entèseksyon oswa yon kwasman ray tren.
- Sou bò wout la (shoulder), ni sou bò dwat ni sou bò gòch.

J. Règleman Jeneral pou Pakin

Ou responsab pou asire machin ou pa tounen yon danje lè li estasyonè. Sa vle di machin nan pa dwe lakòz okenn domaj oswa risk pou lòt moun. Ou ta dwe toujou:

- Pakin nan zòn ki klèman fèt pou pakin.
- Lè w ap pakin sou bò wout la, mete machin ou pi lwen posib de trafik la. Si gen yon twotwa, pakin pi pre li posib.
- Mete fren pakin ou lè ou fin estasyonè.
- Mete machin nan an vitès si li gen transmisyon manyèl, oswa mete l nan pozisyon "park" si li gen transmisyon otomatik.
- Tcheke glas yo ak trafik la anvan ou louvri pòt la, epi fèmen pòt la le pli vit ou kapab apre ou desann.
- Pran kle machin ou avè w. Li se yon bon abitud pou fèmen pòt yo chak fwa ou kite machin ou.

Nan zòn kote ou wè siy ki di "rete adwat" kondui nan ily dwat la sof si w ap depase yon machin.

SEKSYON 4:

Siy, Limyè Siyalizasyon ak Makaj sou Pave

Tout moun dwe obeyi aparèy kontwòl trafik yo. Aparèy kontwòl trafik yo se siyal trafik, siy, ak mak sou wout la (liy sou chaussee a) ki sèvi pou kontwòl, avèti, ak gide sikilasyon an. Pa respektè aparèy kontwòl trafik yo se youn nan prensipal kòz aksidan.

Sèl fwa ou pa oblije obeyi tout aparèy kontwòl trafik yo se lè youn nan bagay sa yo di ou fè yon lòt bagay:

- Yon polisye oswa lòt anplwaye ijans.
- Yon gadyen travèse lekòl ki an inifòm epi k ap dirije trafik toupre yon lekòl.

Lè ou rive nan yon entèseksyon, ou pa gen dwa travèse sou pwopriyete prive oswa soti sou wout la pou evite obeyi yon aparèy kontwòl trafik.

Lè yon siyal trafik pa mache:

- Ou dwe sispann nan yon liy "STOP" ki make klèman. Yon liy "STOP" se yon laj liy blan ki pentire atravè wout la, ki montre kote ou dwe sispann nan yon entèseksyon.
- Si pa gen liy "STOP" ki make klèman, ou dwe sispann anvan ou antre nan zòn pyeton an (crosswalk).
- Si pa gen ni liy "STOP" ni zòn pyeton ki make, ou dwe sispann anvan ou antre nan entèseksyon an.
- Ou dwe sedonnen dwa pasaj bay machin ak pyeton ki nan entèseksyon an, epi rete sispann jiskaske li vin san danje pou antre epi kontinye travèse entèseksyon an.

A. Siyal Trafik (Traffic Signals)

Siyal Machin (Vehicle Signals)

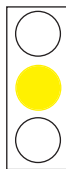
1. Siyal Wouj Fiks

Fè yon sispann nèt nan liy "STOP" la. Si pa gen liy "STOP", sispann anvan zòn pyeton an ak anvan ou antre nan entèseksyon an. Rete sispann toutotan siyal la wouj.

Sòf si gen yon siy ki entèdi vire sou limyè wouj, apre ou fin sispann nèt, ou ka fè yon vire adwat oswa fè yon vire agoch soti nan yon wout yon sèl sans pou antre nan yon lòt wout yon sèl sans.

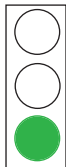
- Vire adwat, oswa
- Vire a gòch soti nan yon lari yon sèl-fason nan yon lòt lari yon sèl-fason.

Lè ou ap fè yon vire sou yon limyè wouj, ou dwe sedonnen dwa pasaj bay pyeton ak tout lòt trafik.

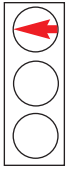
2. Siyal Jòn Fiks

Sa vle di siyal la ap chanje soti nan vèt pou ale nan wouj. Li ba ou tan pou sispann san danje. Li pèmèt tou machin ki deja nan entèseksyon an fin travèse anvan limyè a tounen wouj. Si ou twò pre entèseksyon an pou sispann san danje, kontinye travèse ak anpil prekosyon.

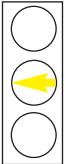
3. Siyal Vèt Fiks

Avanse avèk prekosyon apre ou fin tcheke pou asire pa gen lòt machin nan entèseksyon an. Sa vle di ou dwe fè anpil atansyon. Lè li san danje pou kontinye, ou ka antre nan entèseksyon an pou ale dwat devan oswa fè yon vire, sòf si yon siy oswa yon lòt siyal entèdi vire a. Ou dwe sedonnen dwa pasaj bay pyeton ak machin ki deja nan entèseksyon an.

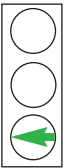
4. Flèch Wouj Fiks

Si ou vle ale nan direksyon flèch la ap montre a, fè yon sispann nèt anvan ou rive nan liy "STOP" la, zòn pyeton an, oswa entèseksyon an. Rete sispann toutotan flèch siyal la rete wouj.

5. Flèch Jòn Fiks

Sa vle di pèmision pou fè vire nan direksyon flèch la ap fini. Ou ta dwe ralanti epi kontinye avèk prekosyon.

6. Flèch Vèt Fiks

Avanse avèk prekosyon nan direksyon flèch la ap montre a. Sonje ou dwe sedonnen dwa pasaj bay tout pyeton ak machin ki deja nan entèseksyon an.

7. Siyal Wouj K ap Klere

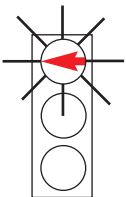
Fè yon sispann nèt nan liy "STOP" la. Si pa gen liy "STOP", sispann anvan zòn pyeton an ak anvan ou antre nan entèseksyon an. Sedonnen dwa pasaj bay tout lòt machin ak pyeton. Kontinye sèlman lè wout la klè.

Si yon siyal wouj k ap klere plase nan yon kwasman tren, ou dwe fè yon sispann nèt, menm si ou pa wè okenn tren. Kontinye sèlman lè limyè wouj la sispann klere epi wout la klè.

8. Siyal Jòn K ap Klere

Ou dwe ralanti epi kontinye avèk prekosyon.

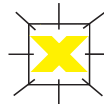

9. Flèch Wouj K ap Klere

Fè yon sispann nèt anvan ou rive nan liy "STOP" la, zòn pyeton an, oswa entèseksyon an. Sedonnen dwa pasaj bay tout lòt machin ak pyeton. Kontinye nan direksyon flèch la lè wout la klè.

10. Siyal Itilizasyon Liy

Sou kèk wout, sikilasyon nan kèk liy ka ale nan yon direksyon pandan kèk lè nan jounen an, epi nan lòt direksyon pandan lòt lè. Sa depann de kantite trafik ki genyen nan diferan moman nan jounen an. Yo rele sa liy revèsib (reversible lanes). Siyal itilizasyon liy yo montre ou nan ki direksyon ou gen dwa ale. Liy yo ak direksyon yo kapab make ak siy, siyal, ak mak sou wout la.

Ou pa dwe janm kondwi nan yon liy ki anba yon siyal "X" wouj.

Ou ka kondwi nan yon liy ki anba yon flèch vèt.

Yon siyal "X" jòn fiks vle di ou dwe kite liy sa a le pli vit ou kapab san danje.

Yon siyal "X" jòn k ap klere oswa flèch vire agoch de sans (two-way left-turn arrows) vle di ou ka itilize liy sa a pou fè yon vire agoch. Sa vle di ou ka pataje liy sa a ak machin k ap vire agoch k ap vini nan direksyon opoze.

Siyal Travèse Pyeton (Crosswalk Signals)

Yon siyal travèse pyeton (crosswalk signal) sispann sikilasyon pou pèmèt pyeton travèse wout la san danje. Pyeton yo sèvi ak siyal la lè yo peze yon bouton ki sou yon poto bò wout la. Siyal la di chofè yo pou yo sispann, epi apre sa li bay pyeton yo siyal pou yo travèse. Anba a se siyal ke pyeton ak chofè yo wè.

Pyèton yo:

Gade sa

Fè sa

Sispann. Peze bouton an pou travèse.

Tann!

Kontinye tann.

Gade sou tou de bò. Kòmanse travèse apre trafik la fin sispann.

Pa kòmanse. Si ou te deja kòmanse travèse, fini travèse a.

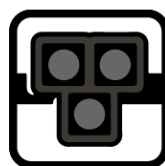

Sispann. Trafik la rekòmanse ap deplase.

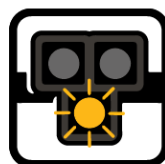
Chofè yo:

Gade sa

Fè sa

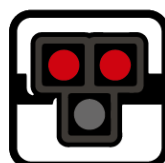
Ale.

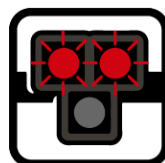
Limyè jòn k ap klere — Ralanti.

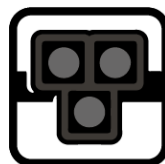
Limyè jòn fiks — Prepare pou sispann.

Limyè wouj fiks — Sispann!

Limyè wouj k ap klere — Sispann. Kontinye avèk prekosyon.

Kontinye avèk prekosyon

B. Siy Trafik

Koulè ak Fòm

Siy trafik yo sèvi ak senbòl ak mo pou kominike enfòmasyon. Ou ta dwe kapab idantifye siy trafik yo vit selon fòm ak koulè yo, ansanm ak mo, nimewo, oswa senbòl ki sou yo. Koulè prensipal ki nan fon siy trafik la kapab montre ou byen vit ki kalite enfòmasyon siy la ap bay.

Wouj - Sispann, sedonnen dwa pasaj, pa antre, oswa wout mal.

Jòn - Avètisman jeneral sou sa ki devan ou.

Blan - Limit vitès, kenbe sou bò dwat, ak kèk siy gid.

Jòn zoranj - Avètisman sou zòn konstriksyon oswa antretyen.

Vèt - Destinasyon, distans, ak direksyon.

Ble - Sèvis tankou manje, gaz, ak zòn repo.

Maron - Zòn rekreyasyon ak enterè kiltirèl.

Jòn vèt fluo - Siy pou lekòl, pyeton, ak bisiklèt.

Woz fluo - Ijans oswa ensidan trafik.

Nwa - Siy "One Way" ak siy ki gen mesaj ki chanje.

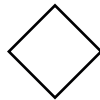
Oktagòn (8 Kote): STOP

Toujou sispann nèt.

Triyang: BAY PRIYORITE

Ralanti epi, si sa nesesè, sispann pou bay dwa pasaj a machin ak pyeton.

Lozanj: AVÈTISMAN

Fè ou konnen gen kondisyon oswa danje espesyal devan ou; prepare pou ralanti oswa pran mezi nesesè.

Fanion: ENTÈDI DEPASE

Make kòmansman yon zòn kote depase entèdi.

Rektang: RÈG OU BYEN GID

Regilasyon oswa gid : Siy vètikal bay règ oswa enstriksyon; siy orizantal bay direksyon oswa enfòmasyon.

Pentagòn (5 Kote): ZÒN LEKÒL AK TRAVÈSE LEKÒL

Zòn lekòl oswa travèse lekòl: Avèti w ke ou pre yon lekòl oswa yon travèse elèv.

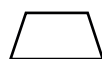
Won: AVÈTISMAN CHEMEN DE FÈ

Avètisman sou kwasman tren : Fè konnen gen yon kwasman ray tren devan.

Kwis-bok: TRAVÈSE CHEMEN DE FÈ AK GRAN WOUT

Kwasman ant otowout ak ray tren. Montre kote yon ray tren travèse wout la.

Trapèz

Zòn rekreyasyon ak enterè kiltirèl, ak wout forè nasyonal

Siy sa yo gen rapò ak lwa trafik yo. Ou oblije obeyi yo.

1. Siy ak 8 Bò, Lèt Blan sou Fonn Wouj

Siy STOP la se sèl siy ki gen 8 bò ou pral wè sou wout la. Lè ou rive devan yon siy STOP:

- Ou dwe fè yon sispann nèt nan liy "STOP" la.
- Si pa gen liy "STOP", sispann anvan ou antre nan zòn pyeton an.
- Si pa gen ni liy "STOP" ni zòn pyeton, sispann anvan ou antre nan entèseksyon an.

Ou dwe sedonnen dwa pasaj bay machin ak pyeton ki nan entèseksyon an, epi rete sispann jiskaske li vin san danje pou antre epi kontinye travèse entèseksyon an.

2. Siy ak 3 Bò, Lèt Wouj sou Fonn Blan

Siy YIELD la se sèl siy ki gen fòm sa a. Ralanti lè ou apwoche yon siy YIELD. Gade sou bò gòch ak sou bò dwat. Sedonnen dwa pasaj bay pyeton, bisiklèt, ak machin. Apre ou fin bay tout machin, bisiklèt, ak pyeton dwa pasaj, ou ka kontinye sèlman lè li san danje pou fè sa.

3. Siy Rektangilè (4 Bò), Lèt Nwa sou Fonn Blan

Siy sa yo sèvi pou kontwòle sikilasyon. Siy sa a montre ou vitès maksimòm ou gen dwa kondwi legalman nan pati wout kote siy la afiche.

Pa Vire Adwat

Pa Vire Agòch

Pa Fè U-Turn

Pa Fè Vire Ditou

Sèlman Vire Agòch

Pa Antre

Pa Pakin

Pa Vire sou Limyè Wouj

Pa Depase

Rete sou Bò Dwat Medyàn nan

Vire Agòch—Sedonnen sou Limyè Vèt

Chanèl Bisiklèt

Mauvais Direksyon / Wout Mal

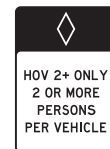
Rezève pou Moun ki gen Pèmi Pakin pou Andikape

Vire Agòch De Sans
Machin k ap wwayaje nan nenpòt direksyon kapab itilize liy santral la pou fè yon vire agòch.

Yon Sèl Sans
Trafik la ka sèlman ale nan direksyon flèch la.

Machin ak Plizyè Pasaje
Ou ka itilize liy sa a sèlman si ou gen kantite moun siy la egzije a nan machin nan.

Avètisman (Warning Signs) Lòt

Siy sa yo bay avètisman bay moun k ap itilize wout la sou yon sitiyasyon ki ka pa parèt klèman oswa fasil pou remake.

Sispann Devant

Sedonnen
Devant

Siyal Devant

Vire Adwat Ki
Fè Kout

Travèse Pyeton

Sikilasyon Awondi/
Rond-Point

Limit Vitès

Vitès Rekòmande
sou Ramp Sorti

Zòn Entèdi
Pou Depase

De Wout K ap
Fizyonnen

Wout la ap
Separe Devant

Wout Separe a
Fini Devant

Wout la
Gen Koub

Kout Vire

Koub Wout la

Wout Ki Antre
Sou Kòt

Fen Liy – Fizyonnen
sou Bò Gòch

Entèseksyon

Entèseksyon "T"
Devant

Ray Tren Anvan
Entèseksyon "T"

Pant Djanm

Wout Glise Lè Li
Mouye

Fen Liy

Travèse Kamyon

Travèse Santiye
/ Chemen

Travèse Pyeton
ak Bisiklèt

Travèse Serf oswa
lòt Bèt Sovaj

Travayè ak
Drapo Devant

Travay sou
Wout Devant

Devi

Travèse Lekòl
Devant

Sispann Otobis
Lekòl Devant

Kòmanse Zòn
Travay

Fen Zòn Travay
Aktif

Zòn Travay Aktif Lè Limyè K ap Klere
(Amann Ogmante)

Kalite Siy Trafik (Other Traffic Sign Types)

Itilizasyon Liy Anwo Tèt

Ou pral wè siy sa yo anwo wout la. Yo bay enfòmasyon sou destinasyon, direksyon, ak fason pou itilize liy yo kòrèkteman.

Siy Nimewo Wout

Gen kèk wout ki gen nimewo idantifikasyon. Yo rele sa nimewo wout. Siy sa yo montre nimewo wout la ansanm ak kalite wout la (tankou wout nasyonal, wout leta, oswa otowout entèstasyonal).

Otorout

Wout Etazini

Wout Eta

Siy Enfòmasyon ak Gid Sèvis

Siy sa yo montre biznis ak sèvis ou kapab jwenn si ou pran kèk sòti (exit) espesifik sou wout la.

Pakin ak Monte

Gid Destinasyon

Siy Sèvis Jeneral

Lojman

Lopital

Gaz

Manje

Ayewopò

Estasyon
Tren

Siy Milt

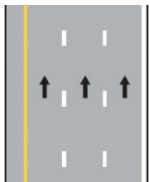
Siy sa yo parèt chak mil sou otowout entèstasyonal yo. Yo bay enfòmasyon sou kote egzak ou ye, ki ka itil si ou bezwen yon moun jwenn ou — pa egzanp, yon machin rale (tow truck) oswa sèvis ijans.

C. Mak sou Wout la (Pavement Markings)

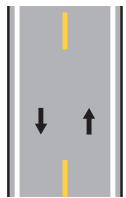
Kalite Mak Liy sou Wout la

Mak sou wout yo se liy ki pentire sou wout la. Yo bay enstriksyon ak enfòmasyon enpòtan san ou pa bezwen retire je ou sou wout la. Ou ta dwe rekonèt tout mak sou wout ki anba yo epi konprann siyifikasyon yo. Liy yo ka pi laj nan kèk kote ak/oswa gen makè reflektif sou yo pou atire atansyon ou epi ede ou wè liy yo pi byen.

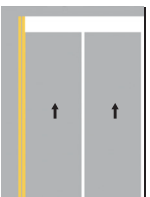
Yon Liy Entèwonp Blan

Separe liy kote tout trafik ap deplase nan menm direksyon, epi ou gen dwa travèse sotif nan yon liy pou ale nan yon lòt. Itilize sou wout ki gen plis pase yon liy.

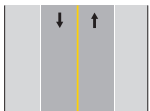
Yon Liy Entèwonp Jòn

Separe liy kote machin yo ap vwayaje nan direksyon opoze, epi depase ak prekosyon pèmèt nan toude direksyon. Itilize kòm liy santral sou wout ki gen 2 liy ak 2 sans sikilasyon.

Yon Liy Kontinyèl Blan

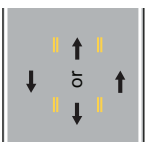
Make bò dwat wout la. Li separe tou liy kote tout machin ap deplase nan menm direksyon, men chanje liy pa ankouraje.

Yon Liy Kontinyèl Jòn

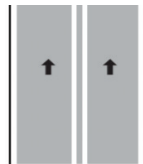
Make liy sou bò gòch wout divize, wout yon sèl sans, ak ramp yo.

Yon wout divize gen yon baryè, yon teren, oswa yon lòt separasyon ant trafik k ap vwayaje nan chak direksyon.

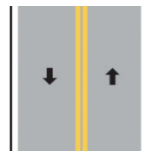
De Liy Entèwonp Kote Kote - Jòn

Make bor liy revèsib yo — liy kote trafik la sikile nan yon direksyon pandan kèk lè epi nan lòt direksyon nan lòt moman. Ou ka antre oswa sòti nan liy lan selon sa siy ak siyal trafik yo pèmèt.

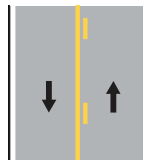
De Liy Kontinyèl Kote Kote - Blan

Separe liy kote tout trafik ap deplase nan menm direksyon, epi ou pa gen dwa chanje liy. Yo ka itilize tou pou separe liy jeneral ak liy HOV. Epitou, yo ka itilize anvan obstak kote ou ka pase sou nenpòt bò.

De Liy Kontinyèl Kote Kote - Jòn

Separe liy kote trafik ap deplase nan direksyon opoze epi depase pa pèmèt nan okenn direksyon. Ou ka fè yon vire agoch atravè de liy jòn kontinyèl yo, pa egzanp lè ou ap vire pou antre nan yon antre kay.

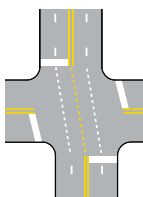

Liy Kontinyèl ak Liy Entèwonp - Jòn

Itilize sou wout de sans kote depase pèmèt sèlman nan yon direksyon. Depase avèk prekosyon se:

- Pèmèt pou trafik ki sou bò liy entèwonp la.
- Pa pèmèt pou trafik ki sou bò liy kontinyèl la.

Yo itilize tou pou make bor liy vire agoch de sans — liy kontinyèl yo deyò ak liy entèwonp yo anndan.

Yon Liy Pwenye - Jòn oswa Blan

Kontinye liy wout yo atravè entèseksyon yo. Chofè ki nan entèseksyon yo dwe rete andedan mak liy yo.

Lòt Mak sou Wout la

Lòt mak sou wout yo enpòtan anpil pou kondwi san danje. Li enpòtan tou pou rekonèt yo epi konprann yo. Yo gen ladan:

Liy Stop

Liy blan kontinyèl ki montre kote yon machin dwe sispann pou yon siy STOP oswa yon limyè trafik wouj.

Liy Sedonnen

Ranje ti triyang atravè liy lan ki montre kote yon machin dwe sedonnen dwa pasaj bay lòt machin oswa pyeton.

Mak ak Senbòl sou Wout la

Mak ki di ou:

- Kijan pou itilize yon liy.
- Sou rediksyon liy (pa egzanp, wout la ap chanje soti nan de liy pou vin yon sèl).
- Ki direksyon pou kondwi.
- Mak ki itilize ak flèch oswa lòt mesaj ekri pou montre kijan ou ka deplase nan liy sa a.
- Mak 'SCHOOL' ak 'RxR' pou avèti ou ke ou apwoche zòn lekòl ak kwasman ray tren.

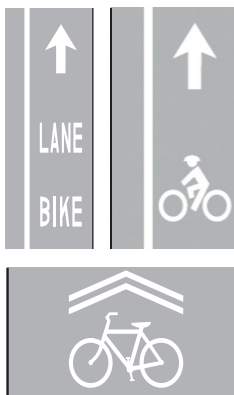

Mak sou Wout pou Pyeton ak Bisiklèt

Pifò wout nan Maryland kote bisiklèt pataje wout ak machin pa gen siy trafik oswa mak espesyal sou wout la. Gen kèk wout ki gen mak pou itilizasyon pataje (gade foto yo). Yo sitou nan vil yo. Mak sa yo:

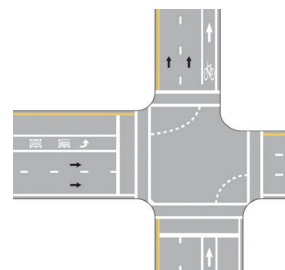
- Avèti chofè yo ke bisiklèt ka sou wout la,
- Montre bisiklis yo kote yo dwe monte, epi
- Dekouraje monte bisiklèt nan move direksyon.

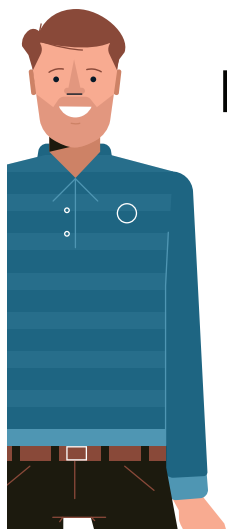
Gen kèk wout ki gen mak sou wout la ki montre liy ki fèt sèlman pou bisiklèt. Liy blan kontinyèl oswa entèwonp separe liy bisiklèt sa yo ak liy machin yo. Ou ka wè liy bisiklèt ki make ak siy "bike lane" oswa ak senbòl bisiklèt ak flèch.

Kote pakin paralèl pèmèt, menm kalite liy sa yo ka separe liy bisiklèt yo ak liy pakin yo.

Liy travèse pyeton yo se liy blan kontinyèl ki montre kote pyeton travèse. Travèse pyeton yo ka gen liy siplemantè ant liy blan kontinyèl yo oswa olye de yo.

Fè chofè ki Ralanti a

Dapre National Highway Traffic Safety Administration, yon aksidan sou yon wout ki gen limit vitès 65 mil pa èdtan (mph) oswa plis gen:

- Plis pase de fwa plis chans pou lakòz lanmò pase yon aksidan sou yon wout ki gen limit vitès 45 oswa 50 mph.
- Prèske senk fwa plis chans pou lakòz lanmò pase yon aksidan sou yon wout ki gen limit vitès 40 mph oswa pi ba.

Fè chofè ki Ralanti a (Be the SLOW DOWN Driver) ankouraje chofè yo pou respekte limit vitès yo. Si ou gen bezwen pou vitès, pi bon ou jwe jwèt videyo.

Fè chofè ki Mèt Kòd Sekirite a

Mete kòd sekirite a se sèl pi bon fason pou anpeche lanmò ak gwo blesi nan yon aksidan machin. Fè chofè ki Mèt Kòd Sekirite a (Be the BUCKLED UP Driver) epi mete kòd sekirite ou — chak vwayaj, chak depasman, nan plas devan oswa dèyè. Apeprè 90 pousan nan chofè ak pasaje nan Maryland mete kòd sekirite yo, men objektif nou se 100 pousan. Chak ane, plizyè santèn chofè ak pasaje ki pa t mete kòd sekirite yo blese gravman oswa pèdi lavi yo sou wout nou yo. Pifò nan aksidan sa yo te ka evite si moun sa yo te mare kòd sekirite yo lè aksidan an te rive. Li pran twa segonn pou mare kòd sekirite ou, men li kapab fè yon diferans pou tout lavi ou.

Pou plis enfòmasyon, vizite:
ZeroDeathsMD.gov.

A. Kondwi lè Vizibilite Redwi

Vizibilite se kapasite ou pou wè klèman tout bagay ki antoure ou sou wout la, tankou lòt machin, pyeton, siy wout, siyal, ak mak sou wout la. Lè vizibilite redwi oswa ba, sa vle di li pi difisil pou wè bagay sa yo. Plizyè bagay ka lakòz vizibilite redwi, men sa yo ki pi komen se fènwa, bwouya, gwo lapli, ak nèj. Kondwi lè vizibilite redwi pi difisil pase kondwi “nòmal” e li mande plis konsantrasyon ak preparasyon.

Lè w ap kondwi nan sitiyaasyon kote vizibilite redwi, sonje:

- Sèvi ak liy ki sou bò wout la oswa bò dwat wout la kòm gid ou.
- Mak jòn sou wout pa ta dwe sou bò dwat ou; yo ta dwe toujou sou bò gòch ou. Jòn sèvi pou separe trafik k ap deplase nan direksyon opoze epi make bò gòch wout la.
- Mak blan sou wout make bò dwat wout la e yo separe tou trafik k ap vwayaje nan menm direksyon.

Lè pou Itilize Limyè Devan Machin ou

Konnen kilè ak kijan pou itilize limyè devan machin ou se yon bagay esansyèl pou kondwi san danje. Itilize limyè devan yo pou ede ou wè lè vizibilite ba. Itilize limyè devan yo ede tou lòt chofè ki ap vini nan direksyon opoze wè ou.

Men kèk règ debaz pou itilize limyè devan:

- Lè w ap kondwi, ou dwe limen limyè devan machin ou nenpòt lè pa gen ase limyè pou ou wè klèman omwen 1,000 pye devan machin ou.

- Lannwit, lè gen bwouya, oswa move tan se moman enpòtan pou itilize limyè devan yo.
- Lwa Maryland egziye pou ou limen limyè devan machin ou lè ou ap itilize eswi-vè ou pandan move tan. “Move tan” vle di move kondisyon metewolojik ki kapab lakòz sitiyaasyon danjere.

Limyè Ba oswa Limyè Wo

Itilize limyè ba (low beams) lè:

- W ap kondwi nan sitiyaasyon nòmal, tankou lannwit sou yon wout ki gen limyè lari.
- W ap kondwi nan bwouya, lapli, nèj, elatriye.
- W ap antre nan yon tinèl oswa zòn konstriksyon. (Lalwa pa toujou egziye sa, men li ede lòt chofè ak travayè konstriksyon yo wè ou pi fasil.)

Itilize limyè wo (high beams) sou wout ki pa gen limyè lari pou ou ka wè lòt machin ak moun. Ou dwe:

- Chanje pou limyè ba omwen 500 pye anvan ou rive sou machin k ap vini nan direksyon opoze.
- Chanje pou limyè ba lè ou ap swiv yon machin ki nan 300 pye oswa mwens devan ou.

B. Kondwi Lannwit

Kondwi lannwit pi riske ak pi difisil pase kondwi lajounen. Li pi difisil pou jije distans ant ou ak lòt machin ak vitès yo ap deplase a. Ou ka sèlman wè osi lwen ke limyè devan machin ou pèmèt. Gen plis risk lannwit paske ou pa ka wè osi byen. Sa fè li difisil pou wè klèman kote ou ap ale ak sa lòt chofè yo ap fè.

Men kèk rekòmandasyon pou swiv lè w ap kondwi lannwit:

- Asire ou sèvi ak limyè devan machin ou epi swiv rekòmandasyon yo pou itilizasyon limyè wo.
- Pa fikse je ou nan limyè machin k ap vini nan direksyon opoze, paske sa ap fè ou pèdi vizyon ou. Olye de sa, gade wout la devan ou, oswa yon ti kras sou bò dwat liy ou ap wwayaje ladan (ou ka gade bò dwat liy ou oswa bor wout la).
- Ogmante distans ant machin ou ak machin ki devan ou. Sa ap ede ou evite aksidan si machin ki devan ou bezwen sispann toudenkou.

C. Kondwi Nan nyaj

Kondwi nan bwouya prezante difikilte espesyal ki mande pou ou dwe espesyalman atansyon:

- Diminye vitès kondwi nòmal ou.
- Lè ou wè limyè devan oswa limyè dèyè nan yon lòt machin, diminye vitès ou menm plis epi yo dwe pare yo sispann byen vit.
- Si bwouya a tèlman epè ke ou pa ka san danje kondwi machin ou, kite wout la konplètman pou li ale nan sekirite epi vire sou flashers ijans ou.
- Sèvi ak sèlman limyè devan ki ba. Sèvi ak limyè bwouya yo tou si ou genyen yo.

D. Kondwi nan Move Tan

Wout mouye ka glise, sa diminye traction epi ogmante risk pou aksidan. Traction se priz ki genyen ant kawotchou machin ou ak wout la, ki pèmèt machin ou demare, sispann, ak chanje direksyon. Lè ou gen bon traction, ou ka pi byen kontwole machin ou. Risk yo ogmante lè wout yo kouvri ak nèj oswa glas. Lè ou ap kondwi nan move tan, ou dwe pi konsantre epi pi byen prepare.

Lè w ap kondwi nan move tan, li enpòtan pou panse davans epi pran aksyon pou rete an sekirite — pa sèlman reyaji ak sa lòt chofè yo fè. Sa ap ede ou evite aksidan.

Men kèk bagay ou ka fè pou rete an sekirite lè w ap kondwi nan move tan:

- Kenbe yon distans sekirite — espas ki nesèsè ant machin ou ak machin devan ou dwe pi gwo sou wout mouye pase sou wout sèk. Ou bezwen plis espas toujou lè wout la kouvri ak nèj oswa glas.
- Ralanti vitès ou pou ou gen plis tan pou reyaji.
- Asire kawotchou ou yo gen bon tread, selon rekòmandasyon konpayi ki fè yo ak direktiv machin ou.
- Evite frennen toudenkou paske sa ka fè machin ou glise. Si machin ou pa gen sistèm frenaj anti-bloke (ABS), peze fren yo plizyè fwa pou evite glisad.
- Evite rale volan an twòp oswa chanje vitès toudenkou. Ramp ak pon jele anvan lòt pati wout la. Wout ki te netwaye ka jele ankò nan mitan lannwit oswa gen pati glase kote nèj te fonn pandan jounen an.
- Asire eswi-vè machin ou ap fonksyone byen.
- Itilize limyè devan ou.

Ramp ak pon jele anvan wout yo. Epitou, wout ki te netwaye ka jele ankò nan mitan lannwit oswa gen tach glas kote nèj te fonn pandan jounen an.

Kondwi sou Nèj oswa Glas

Pa gen okenn vitès ki “konplètman san danje” lè w ap kondwi sou glas oswa nèj. Pandan sezon fredi, chak wout ka diferan selon solèy, lonbraj, kantite sèl sou wout la, ak lòt kondisyon. Gade devan pou zòn ki ka danjere. Li ka trè difisil oswa enposib pou wè yon kouch mens glas sou wout asfalt (blacktop). Sa a pafwa rele “black ice”, li fòme lè glas oswa nèj fonn epi jele ankò. Sa ka lakòz yon aksidan si ou pa okouran de danje a.

Machin ki gen kat wou motè (four-wheel drive) kapab glise tou sou glas ak nèj. Ou ka gen plis kontwòl ak machin sa yo, men kondwi sou nèj oswa glas toujou danjere e difisil pou prevwa. Ou dwe toujou kondwi ak anpil prekosyon.

Rekòmandasyon lè w ap kondwi sou nèj oswa glas:

- Ralanti; pa gen anyen ki fè li san danje pou kondwi sou wout ki kouvri ak glas oswa nèj ak vitès nòmal.
- Kenbe fenèt ak limyè machin ou pwòp. Retire tout glas ak nèj sou machin nan anvan ou kondwi.
- Kòmanse trè dousman, epi teste fren ou avèk prekosyon pou konnen kijan machin nan ka sispann.
- Kòmanse ralanti lontan anvan ou rive nan yon entèseksyon oswa yon vire.
- Kenbe tank gaz ak likid eswi-vè machin ou plen.
- Itilize chèn, kawotchou nèj, oswa kawotchou radial sou wout ijans nèj yo lè yo deklare ijans nèj.

Pwovizyon pou Twous Ijans

Ou ta dwe kenbe yon twous ijans nan machin ou ki gen ladan:

- Flach (flares)
- Limyè ak batri (flashlight ak batteries)

- Twous premye swen (first aid kit)
- Kouvèti (blanket)
- Sablonnyèt chat oswa sab (kitty litter oswa sand) pou traction sou nèj ak glas
- Ti pèl ak grate glas (small shovel ak ice scraper)

E. Glisad

Traction ant kawotchou machin ou ak wout la pa toujou menm. Pa egzanp, sab, gravye, sifas wout ki pa lis, lwil sou wout, ogmantasyon vitès, oswa dlo sou wout diminye traction. Posiblite pou machin nan glise oswa derape ogmante lè traction diminye. Si machin ou kòmanse glise, li enpòtan pou konnen sa pou fè pou repran kontwòl machin nan pi vit posib.

Règ debaz yo enkli:

- Lage akseleratè (pedal gaz) oswa pedal fren an, nenpòt nan yo ou t ap itilize, pou repran kontwòl machin nan.
- Vire volan an nan direksyon machin nan ap glise a.
- Gade kote ou vle machin ou ale.
- Peze sou pedal fren an sèlman apre ou fin reprann traction — lè kawotchou yo rekòmanse pran priz sou wout la.
- Akselere dousman ka ede si wou dèyè yo pèdi traction.

F. Idroplanaj

Dlo sou wout la ka lakòz pwoblèm pou chofè yo. Lè vitès machin ou ogmante ansanm ak kantite dlo sou wout la, machin ou ka kòmanse glise sou yon kouch dlo. Lè sa rive, kawotchou yo pèdi kontak ak wout la. Sa rele “hydroplaning.” Idroplanaj ka fè ou pèdi yon pati oswa tout kontwòl machin ou. Pou evite idroplanaj, kenbe kawotchou ou an bon eta epi diminye vitès ou sou wout mouye.

Si ou kòmanse pèdi kontwòl:

- Retire pye ou sou pedal gaz la.
- Pa peze sou fren yo.
- Kenbe machin nan dwat.
- Ralanti jiskaske ou reprann kontwòl la.

- Si gen ijans sou oswa toupre yon travèse ray tren, sofi nan machin nan epi deplase lwen ray yo. Rapòte ijans ak pwoblèm sekirite yo nan travèse ray yo lè w itilize enfòmasyon ki sou siy ble ak blan Emergency Notification System (ENS) la.

G. Travèse Ray Tren sou Otowout

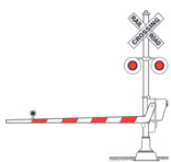
Sonje, tren pa ka sispann rapidman.

Se poutèt sa, ou dwe pran plis prekosyon lè ou apwoche epi travèse ray tren yo.

Lè ou apwoche yon travèse ray tren:

- Fè atansyon ak lòt machin ki ka sispann anvan travèse a. Otobis, otobis lekòl, ak kamyon k ap transpòte materyèl danjere dwe toujou sispann anvan chak travèse ray tren.
- Gade pou tren nenpòt lè. Tren ka vini nan nenpòt direksyon, e yo ka pi pre ak pi rapid pase jan yo parèt.
- Wout la fèmen tanporèman si baryè yo desann oswa limyè avètisman yo ap klere. Sispann epi tann jiskaske baryè yo leve ak limyè yo sispann klere.
- Apre yon tren fin pase, gade sou tou de bò avan ou travèse ray yo. Toujou asire ray yo lib anvan ou travèse, paske yon lòt tren ka vini sou yon lòt liy.
- Pa janm kòmanse travèse ray yo sòf si ou ka rive pase nèt anvan tren an vini. Asire gen ase espas pou machin ou sou lòt bò ray yo anvan ou travèse.

H. Sekirite nan Zòn Travay

Yon zòn travay se yon espas espesifik sou yon wout oswa otowout kote konstriksyon, antretyen, oswa travay sèvis piblik ap fèt. Zòn sa yo anjeneral make ak siy ak aparèy kontwòl trafik. Yo ka gen yon chanjman nan sikilasyon nòmal la, ak travayè, machin, ak ekipman toutotou. Zòn travay yo ka tanporè oswa dire lontan, epi yo ka gen fèmti liy, devyasyon, oswa lòt chanjman nan modèl trafik nòmal la.

Zòn travay yo ka fiks — tankou lè yo ap elaji yon pon — oswa deplase dousman sou wout la, tankou pwojè penti liy sou asfalt. Zòn travay yo ka lakòz kondisyon inatandi tankou:

- Nouvo modèl trafik
- Aparèy kontwòl trafik tanporè (siy, kon, barik, siyal oswa mak sou asfalt)
- Liy etwat
- Deplasman liy
- Fèmti liy oswa zepòl
- Diferans oswa sifas wout ki pa egal
- Vizibilite limite
- Devyasyon
- Ekipman ak machin konstriksyon k ap rantre tounen nan trafik

Koulè zoranj se koulè pou zòn travay yo. Si ou wè siy zoranj pandan w ap kondwi, rete vijilan epi prepare w pou kondisyon kondwi inatandi ki devan ou.

Lè w ap travèse yon zòn travay, gade pou aparèy kontwòl trafik tanporè tankou siy, kon, barik, siyal oswa mak sou wout la. Yo fèt pou gide ou an sekirite atravè zòn travay la.

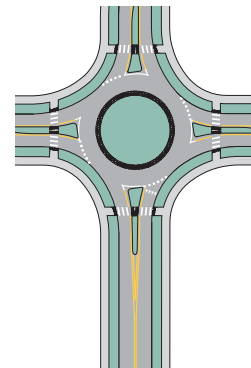
Zòn travay yo fèt pou pwoteje sekirite ou. Swiv règ sekirite sa yo pandan w ap kondwi nan zòn travay yo:

- Rete vijilan – fè sekirite vin premye priyorite ou.
- Limyè ki ap klere nan yon zòn travay vle di travayè yo prezan. Fè atansyon – swiv siy zòn travay yo, diminye vitès ou, epi gade pou travayè yo.
- Kontwòle vitès ou – respekte limit vitès ki afiche yo epi konnen ke kamera vitès ka prezan. Amann pou depase vitès yo ka pi wo nan zòn travay, e menm plis si travayè yo prezan. Limyè ble k ap klere vle di kamera vitès yo aktif.
- Limyè vèt k ap klere ka parèt sou machin antretyen oswa ekipman sèvis sou otowout, anvan oswa andedan zòn travay yo.
- Atann ou ak sa ou pa atann – kondisyon nan zòn travay yo chanje souvan, kidonk pare w pou reyaji, menm si sa vle di sispann nèt si trafik devan ou sispann.
- Minimize distraksyon – pa sèvi ak telefòn, pa chanje estasyon radyo, pa manje, epi evite lòt distraksyon.
- Respekte lòt moun – rantre dousman nan liy, pa kondwi twò pre machin devan, epi pa chanje liy sof si sa nesèsè.
- Obeï direksyon flage a (moun k ap dirije trafik la).

Limyè nan Zòn Travay yo	
 Limyè jòn (amber) k ap klere	Zòn travay aktif / travayè prezan
 Limyè ble k ap klere	Kamera vitès aktif
 Limyè vèt k ap klere	Machin antretyen otowout yo

I. Ti sèk trafik (wonn)

Wout ki mennen nan rotasyon yo gen siy bay pasaj. Lè ou rive nan yon sèk trafik, ou dwe toujou bay pasaj pou machin ki deja la. Fè atansyon lè w ap apwoche yon sèk trafik, tankou pou lòt entèseksyon yo. Lè ou nan yon sèk trafik:

- Diminye vitès ou.
- Rete sou bò dwat blòk la.
- Siveye pyeton ki sou wout pasaj pou pyeton yo an epi bay pasaj pou yo.
- Ak anpil atansyon apwòche liy pou bay-asaj la epi rete tann jiskaske gen espas lib nan trafik la. Gade sou machin ki soti nan sèk trafik la. Pa gen okenn nesosite pou rete tann yo antre nan wonn trafik la nan si pa gen okenn sikilasyon.

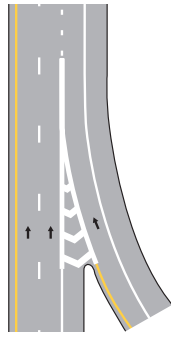
Si sèk trafik la gen plis pase yon sèl liy, rete nan liy ou. Lè wap prepare ou pou sòti, aktive siyal adwat ou a epi deplase nan liy deyò apre w fin pase nan sòti ki vin anvan sa ou gen entansyon pran an.

J. Kondwi sou Otowout ak Wout Aksè Limite

“Wout aksè limite” se gwo wout ki pa gen entèseksyon oswa limyè trafik. Yo gen sèlman kèk kote pou antre oswa soti sou wout la. Yon “entèsteyt” se yon kalite wout aksè limite ki travèse soti nan yon eta pou ale nan yon lòt.

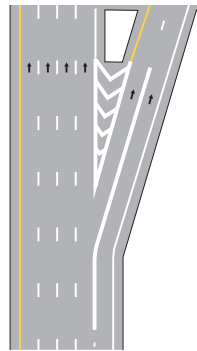
Pou Machin k ap Antre

Otowout ak lòt wout aksè limite yo anjeneral gen yon pant antre ak yon liy akselerasyon pou rive sou yo. Ou itilize pant antre a pou w rive sou otowout la, epi ou itilize liy akselerasyon an pou ajiste vitès ou ak vitès trafik ki deja sou otowout la. Lè w ap antre sou yon otowout oswa yon lòt wout aksè limite, pa janm travèse liy solid yo ki separe pant antre a ak otowout la. Si ou ap kondwi pi dousman pase vitès trafik la sou otowout la, ou dwe rete nan liy adwat la chak fwa sa posib.

Pou Machin k ap Sòti

Deplase nan liy adwat la byen anvan ou rive nan sòti ou vle pran an. Kòmanse ralanti le moman ou antre nan liy deselerasyon an. Liy deselerasyon an mennen ou nan pant sòti a epi ba ou tan pou ralanti jiskaske ou rive nan yon vitès ki an sekirite. Kontinye ralanti pou rive nan vitès ki make pou pant sòti a. Si ou sòti nan move kote, kontinye kondwi jiskaske ou fin soti nèt sou pant sòti a. Apre sa, chèche yon fason ki an sekirite pou retounen sou wout la. Pa janm sispann ni fè bak sou okenn pati nan otowout la.

Sispann

Ou pa gen dwa pou w sispann sou wout trafik yon gran wout oswa lòt wout. Ou ka sispann nan lari a bò, men sèlman si machin ou te kase (pa travay ankò) oswa si ou gen yon lòt ijans. Si ou gen pou sispann sou bò wout la, vire sou flashers ijans ou pou avèti lòt chofè yo epi rete andedan machin ou si ou kapab. Li trè danjere pou kanpe oswa mache sou yon gran wout

oswa lòt aks wout, paske trafik la te pote soti la nan vitès trè wo.

K. Pwosesyon Antèman

Lè ou ap kondwi nan yon pwosesyon antèman, ou dwe limen limyè devan machin nan ansanm ak limyè avètisman yo (hazard lights) pou lòt chofè yo konnen yo dwe ba ou dwa pasaj.

Ou gen dwa pase nan limyè wouj si ou fè pati pwosesyon antèman an epi limyè machin ou limen.

Menm si lòt machin yo gen limyè vèt, yo dwe bay dwa pasaj a tout machin ki nan pwosesyon antèman an. Yo dwe tann jiskaske tout machin nan pwosesyon an fin pase, sòf si yo kapab kontinye san yo pa travèse chemen pwosesyon an.

L. Machin K ap Deplase Dousman

Ou ka rankontre machin k ap deplase dousman sou wout la, tankou bisiklèt, machin chwal ap rale, oswa machin fèm. Gen kèk ladan yo ki gen yon siy avètisman machin dousman (tankou nan imaj la) dèyè machin yo pou montre yo pa ale plis pase 25 mil pa èdtan.

Men kèk konsèy pou kondwi toupre machin k ap deplase dousman:

- Toujou rete vijilan pou machin ki ka ap deplase pi dousman pase ou.
- Ajiste vitès ak pozisyon machin ou si sa nesesè.
- Pa janm depase machin k ap deplase dousman sof si ou sèten li an sekirite pou fè sa.

Si ou oblije swiv yon machin k ap deplase dousman pandan w ap tann yon moman ki an sekirite pou depase, limen limyè ijans machin ou pou avèti machin k ap vini dèyè ou.

A. Alkòl, Dwòg ak Kondwi

Kondwi pandan ou sou enfliyans alkòl oswa dwòg se yon gwo danje pou sekirite tout moun. Alkòl ak dwòg afekte kapasite ou pou kondwi — sa vle di yo fè li difisil oswa menm enposib pou kondwi san danje.

Konsantrasyon alkòl nan san (BAC) se mezi kantite alkòl ki nan san ou. Nan Eta Maryland, yon moun konsidere kòm ap kondwi anba enfliyans lè BAC li rive .08 oswa plis.

Menm si limit legal la se .08, nenpòt kantite alkòl kapab afekte kapasite ou pou kondwi san danje. Jijman ou ak kowòdinasyon fizik ou ka deranje menm ak yon nivo alkòl pi ba e sa ka mennen nan akizasyon kriminel. Pa egzanp, vizyon ou, kapasite ou pou fè mouvman senp, ak tan reyaksyon ou kapab afekte ak sèlman yon bwè epi sa ka ogmante risk pou gen aksidan.

Li difisil pou konnen pwòp nivo BAC ou oswa kijan alkòl ap afekte kapasite ou pou kondwi. Ou pa ka mezire li sèlman selon kantite bwason ou pran, paske anpil faktè enfliyanse kijan kò ou trete alkòl la — tankou pwa ou, kantite grès nan kò ou, konbyen tan depi ou manje, kantite manje ou te manje, elatriye.

Fatig, atitid, ak medikaman ou pran kapab tou fè alkòl gen plis efè sou ou lè w ap kondwi.

Moun ki poko gen 21 an – Alkòl entèdi

Si ou poko gen 21 an, lalwa entèdi ou bwè nenpòt kantite alkòl. Si lapolis arete ou epi yo jwenn ou te bwè, yo ka sispann oswa revoke lisans ou. Lè sa rive, ou pap gen dwa kondwi. Anplis de sa, ou ka akize pou vyolasyon restriksyon alkòl ki sou lisans ou.

Resipyan Alkòl Ouvè

Li kont lalwa pou kondwi ak yon resipyan alkòl ki ouvè nan zòn pasaj machin nan.

Yon resipyan ouvè kapab nenpòt bokit, boutèy, bwat, oswa nenpòt lòt pakè ki ouvè. Menm yon six-pack ki gen boutèy oswa bwat vid, ouvè, oswa ki manke, ka konsidere kòm yon resipyan ouvè.

Zòn pasaj yon machin gen ladan:

- Chèz chofè a ak chèz pasaj yo.
- Nenpòt espas ke chofè oswa pasaj yo ka fasilman rive jwenn pandan yo chita.

Sibstans Danjere Kontwole (CDS) – Dwòg ilegal ak Medikaman Sou Preskripsyon

Dwòg ilegal, kèk medikaman sou preskripsyon, ak pwodui chimik ou respire (inhalan) kapab gravman afekte kapasite ou pou kondwi san danje. Yo ka afekte vijilans ou, konsantrasyon ou, kowòdinasyon ou, ak tan reyaksyon ou. Tout kalite dwòg kapab fè li difisil pou jije distans oswa pou reponn a siyal ak son sou wout la.

Lisans ou ka sispann oswa revoke si ou kondwi pandan ou sou enfliyans sibstans danjere kontwole. Li enpòtan pou toujou li ak konprann avètisman sou etikèt medikaman — kit se medikaman sou preskripsyon oswa medikaman san preskripsyon (over-the-counter).

Gade pou avètisman ki di ou pa dwe kondwi oswa opere machin lou pandan ou pran medikaman an. Si ou kondwi apre ou fin pran yon medikaman ki di ou pa dwe kondwi epi medikaman sa a afekte kapasite ou pou kondwi san danje, ou ka fè fas ak akizasyon kriminel.

Kondwi ak Timoun

Si ou jwenn koupab pou kondwi anba enfluyans alkòl oswa dwòg pandan gen yon timoun nan machin nan, jij la ka double amann ou ak tan prizon ou.

B. Kondwi Agresif ak Kòlè sou Wout

Egzanp kondwi agresif yo enkli: kondwi twò vit, suiv machin twò pre (tailgating), inyore siyal ak siy trafik, chanje liy danjere, pa bay lòt moun dwa pase, oswa depase nan fason ilegal oswa danjere. Wout ki chaje, reta inatandi, prese, travay sou wout, ak estrès ka fè kèk moun kondwi agresif.

Ou dwe respekte epi kolabore ak tout lòt moun k ap itilize wout la. Ou dwe suiv tout règ yo pou kenbe tout moun an sekirite epi evite aksidan. Kèk konsèy pou diminye chans pou w enplike nan yon ensidan kondwi agresif:

- Bay tèt ou plis tan pou vwayaj la.
- Fè pasyans.
- Fè koutwazi.
- Konsantre sou fason ou menm w ap kondwi.
- Toujou montre entansyon ou (sèvi ak siyal vire elatriye).
- Obeyi tout lwa trafik, siy, siyal, ak mak sou wout la.
- Bay lòt chofè dwa pase lè sa nesesè.
- Evite konpetisyon oswa diskisyon ak lòt chofè.

C. Kondwi Distrè

Konsantrasyon se yon bagay trè enpòtan ak nesesè pou kondwi san danje. Ou dwe toujou okouran de wout la ak machin ki bò kote ou. Rete vijilan pou ou kapab evite aksidan. Toujou tcheke kote lòt machin yo ye — devan, dèyè, ak bò kote ou.

“Kondwi distrè” se lè ou retire je ou, men ou, oswa pi enpòtan — lespri ou — nan sa w ap fè pandan w ap kondwi. Kondwi distrè lakòz plis aksidan rapòte bay polis la pase nenpòt lòt bagay. Nenpòt distraksyon ka fè ou pa remake oswa tandè bagay ki ta ka ede w evite yon aksidan.

Anpil aktivite ka lakoz distraksyon pandan kondwi. Men kèk egzanp:

Manje oswa bwè.

- Chanje oswa ajiste radyo a oswa lòt sous mizik.
- Mete oswa pwograme GPS la.
- Okipe timoun oswa bèt kay.
- Obje ki pa byen fikse ap deplase andedan machin nan.
- Pale oswa voye mesaj sou telefòn selilè.
- Fimen.
- Mete makijaj.
- Raze.
- Li pandan w ap kondwi.
- Pale oswa fè entèraksyon ak lòt moun nan machin nan.

Si w ap planifye pou bwè, pa planifye pou kondwi.

Yon bon règ jeneral se trete lòt chofè ak moun k ap sèvi ak wout la jan ou ta renmen yo trete ou.

Telefòn Selilè

Li entèdi pou itilize yon telefòn selilè ou kenbe nan men w pandan w ap kondwi — sa gen ladan voye mesaj tou. Sa vle di ou pa gen dwa sèvi ak telefòn ou pandan ou kenbe li. Ou ka itilize telefòn ou pou fè apèl pandan w ap kondwi sèlman si w ap itilize li san men (hands-free). Menm konsa, ou ta dwe sèvi avè l pi piti posib epi swiv règ sa yo pou rete an sekirite:

- Sèvi ak telefòn nan sèlman nan ka ijans ; si posib, kite yon pasaje fè apèl la pou ou.
- Si ou dwe fè yon apèl, kanpe an sekirite sou bò wout la epi sispann kondwi anvan ou fè apèl la.
- Kite bwat wwa (voicemail) pran apèl ki antre yo.
- Fè konvèsasyon yo kout.

Si ou gen mwens pase 18 an, ou pa gen dwa itilize telefòn pandan w ap kondwi — menm si se yon aparèy san men (hands-free). Sèl eksepsyon an : ou ka sèvi avè l pou rele 911 nan ka ijans.

D. Kondwi Lè w Fatige

Mank dòmi kapab tou mennen nan kondwi danjere. Somnolans ralanti tan reyaksyon an, diminye konsyans ak domaje jijman, menm jan ak dwòg oswa alkòl. Somnolans ralanti tan reyaksyon, diminye konsyans ak domaje jijman, menm jan tou dwòg oswa alkòl, ki siyifikativman ogmante risk pou aksidan.

Gen kèk chofè ki gen plis chans pou yo santi yo dòmi. Sa a se ka a nan moun ki vwayaje anpil kilomèt chak jou, moun ki souffri nan maladi dòmi ak moun ki pran sèten medikaman.

Li enpòtan yo dwe okouran de siy yo nan somnolans ak pran mezi ki nesèsè yo pou yo pa lakòz yon aksidan. Anba la a se yon lis ki pi komen "siy danje" ak yon bon règ yo swiv nan ka ta gen somnolans pandan y ap kondwi.

Siy Danje pou Chofè ki Fatige

Sa ki anba yo ka vle di ou fatige epi ou dwe pran mezi pou rete an sekirite:

- Je ou ap fèmen oswa ou pèdi konsantrasyon.
- Ou gen difikilte pou kenbe tèt ou dwat.
- Ou pa sispann rale (bè yonn).
- Panse ou ap divagasyon oswa ou pa konekte ak sa w ap fè.
- Ou pa sonje kèk dènye mil ou te kondwi yo.
- Ou rate sòti (exit) ou te sipoze pran.
- Ou kontinye soti nan liy ou oswa deplase soti nan yon bò pou ale nan lòt.
- Ou kontinye chanje vitès ou san ou pa rann ou kont.

Si ou vin santi w fatige oswa gen dòmi pandan w ap kondwi, pi bon bagay pou fè se repoze oswa chanje chofè. Lè ou fatige, sa fè lespri ou vin pi lou ak reyaksyon ou vin pi dousman, sa ki fè kondwi vin trè danjere.

Vin Chofè ki Fè Plan an

Yon tyè nan aksidan ki lakoz lanmò fèt akòz kondwi distrè. Itilizasyon telefòn selilè se youn nan prensipal koz distraksyon pandan w ap kondwi. Sepandan, gen lòt distraksyon ki ka tou danjere, tankou manje, mete makiyaj, okipe timoun, oswa chanje estasyon radyo.

Vin CHOFÈ KI KONSANTRE A – evite tout distraksyon epi rete konsantre sou sèl travay ou genyen: kondwi.

Vin Chofè ki Konsantre a

Chak ane, dizèn de milye moun arete sou wout Maryland poutèt yo kondwi anba enfliyans alkòl oswa dwòg. Alkòl ak dwòg afekte kapasite ou pou kondwi nòmalman – e nan anpil ka, yo fè ou pa kapab kondwi ditou. Anvan ou soti, Vin CHOFÈ KI FÈ PLAN AN – fè yon plan pou w retounen lakay ou san danje, epi chwazi yon chofè ki pa bwè.

Lè yo arete ou pou kondwi anba enfliyans, sa gen gwo konsekans, tankou gwo amann, posiblite pou ale nan prizon, ak dè milye dola nan frè tribinal.

Pire toujou, kondwi anba enfliyans souvan lakòz blesi grav oswa lanmò – bagay ou kapab evite lè ou pran bon desizyon.

Pou plis enfòmasyon, vizite:
ZeroDeathsMD.gov

A. Dwa Pèsonn K ap Mache sou Wout

Pye yo gen priorite nan travèse pyeton, men yo dwe respekte limyè trafik yo. Nan absans limyè trafik, ou dwe sispann pou kite pyeton pase nan travèse pyeton ki make oswa ki pa make.

Chofè yo ta dwe patikilyèman atantif pou pyeton soud, avèg oswa andikape. Yo ka gen difikilte pou wè oswa tande trafik epi yo ka bezwen plis tan pou travèse wout la.

Travèse nan pasaj pyeton

Yon travèse pyeton se yon kote pyeton ka travèse yon wout ak kote chofè yo dwe sispann pou kite yo travèse. Gen kèk pasaj pyeton ki make sou wout la, men gen lòt ki pa make. Pifò entèseksyon gen yon travèse pyeton, menm si li pa make.

Gen kèk règ debaz:

- Lè gen yon limyè trafik, chofè ak pyeton dwe respekte li.
- Li entèdi rapouswiv yon machin sispann nan yon travèse pyeton.
- Ou dwe bay fason pou pyeton lè ou vire nan limyè vèt la.
- Ou dwe bay fason pou pyeton lè ou vire nan yon limyè wouj apre yo fin sispann.

B. Veyikil Ijans

Veyikil ijans yo, tankou machin polis, anbilans, ak kamyon ponpye, gen dwa pase an premye lè yo ap sèvi ak sirèn ak limyè ki ap klere yo.

Imedyatman apre ou wè oswa tande yon veyikil ijans ap pwoche epi li ap itilize siyal li yo, ou dwe:

- Deplase pi pre bor wout la ke ou kapab.
- Rete lwen entèseksyon yo.
- Rete kanpe jiskaske veyikil ijans lan pase.

Si w ap ale nan menm direksyon ak yon machin ijans lè l sèvi avèk siyal li yo, ou pa ka rapouswiv li sof si li sispann oswa yon ofisyè lapolis di ou rapouswiv li.

Si w ap pwoche bò yon machin ijans, kamyon rale oswa lòt machin sèvis sispann sou wout la, ou dwe mete tèt ou nan yon liy ki pa imedyatman adjasan (dwa akote) machin nan sispann. Si li pa posib pou avanse pou pi, li nesèsè ralanti nan yon vitès ki an sekirite epi prepare yo sispann si sa nesèsè.

C. Gwo Kamyon ak Bis

Fè atansyon ak kamyon k ap vire. Kamyon bezwen plis espas pase machin pou yo vire nan entèseksyon. Lè yon gwo kamyon ap fè yon vire adwat, li konn deplase yon ti kras sou bò gòch anvan li fè vire a. Ou ka panse

li ap chanje liy epi eseye depase l sou bò dwat — sa trè danjere. Toujou tann pou wè si kamyon an ap fè yon vire anvan ou eseye depase l. Si yon kamyon sispann oswa ap pwoche yon entèseksyon, pa janm eseye rantre sou bò dwat li pandan chofè a ap kòmanse vire. Ou ka jwenn tèt ou pami kwen kamyon an ak twotwa a — sa ka lakoz yon aksidan grav.

Lè w ap depase yon kamyon k ap kondwi nan menm direksyon avè w, fè sa rapidman pou ou ka kontinye wè sa k ap pase alantou ou. Rantre ankò nan liy lan sèlman lè ou kapab wè de limyè devan kamyon an nan glas dèyè ou.

Anpil entèseksyon make ak liy pou kanpe (stop lines). Si ou sispann pi devan pase liy sa a, machin ou ka bloke espas kamyon ki ap vire soti nan lari atraverse a. Pa janm koupe devan yon kamyon. Yon kamyon chaje kapab peze plis pase 80,000 liv epi li ka bezwen distans long tankou yon teren foutbòl pou sispann. Pifò machin sèlman peze apeprè 2,000 liv.

Zòn Pa Dwe Rete

Gen kat gwo zòn avèg (blind spots) alantou gwo kamyon kote lòt machin disparèt nan vizyon chofè a. Sa vle di chofè kamyon an pa ka wè ou ditou. Zòn avèg sa yo rele “No-Zones.”

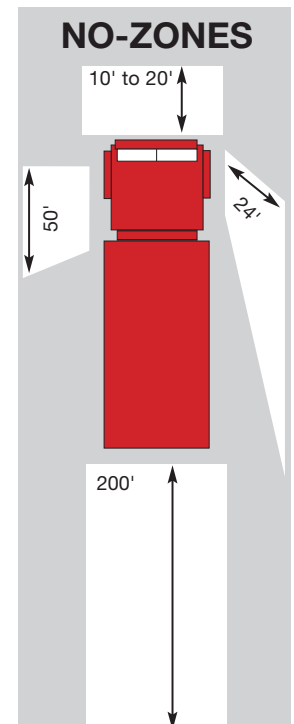
- **Zòn Avèg sou Bò yo:** Gwo kamyon ak bis gen zòn avèg sou de bò yo. Si ou pa ka wè figi chofè a nan glas bò machin li, sa vle di li pa ka wè ou non plis. Si kamyon an chanje liy pandan ou nan zòn avèg li, ou ka an danje. Zòn avèg sou bò dwat la dire tout longè remòk kamyon an epi li ka pwolonje jiska twa liy sou bò dwat.
- **Zòn Avèg Dèyè:** Evite rete twò pre dèyè yon kamyon oswa bis. Diferan ak machin nòmal, kamyon ak bis gen gwo zòn avèg dèyè yo kote chofè a pa ka wè machin ou. Si kamyon an oswa bis la toudenkou ralanti oswa sispann, ou pap gen okenn kote pou ale — sa ka lakòz yon aksidan.

• Zòn Avèg Devan:

Pa rantre twò vit devan yon kamyon oswa bis apre ou fin depase l. Chofè kamyon ak bis bezwen prèske de fwa plis tan ak distans pase machin pou yo sispann. Anvan ou rantre devan yo, asire ou ka wè de limyè devan kamyon an nan glas dèyè ou — epi pa ralanti apre sa.

• Zòn Avèg Lè Kamyon Ap Fè Bak:

Pa janm travèse dèyè yon kamyon ki ap fè bak. Chak ane, santèn moun blese oswa mouri paske yo inyore gwo kamyon k ap fè bak. Chofè kamyon yo pa gen glas dèyè (rear-view mirror), kidonk yo ka pa janm remake ou dèyè yo.

D. Bis Lekòl

Chofè yo dwe sispann pou yo kite otobis lekòl yo pase.

Si yon otobis lekòl sispann sou wout la ak limyè wouj li yo flache sou, ou ta dwe apwoche li:

- Kanpe omwen 20 pye dèyè bis la, si ou dèyè li.
- Kanpe omwen 20 pye devan bis la, si ou devan li.

Ou pa gen dwa rekòmanse kondwi jiskaske bis la rekòmanse depase oswa li fèmen limyè wouj li yo.

Si w ap kondwi sou yon wout ki gen plizyè liy epi gen yon baryè fizik ki separe direksyon yo, ou pa bezwen kanpe si bis lekòl la sou lòt bò baryè a.

E. Motosiklèt

Chofè motosiklèt yo gen menm dwa ak privilèj ak tout lòt chofè sou wout la. Sepandan, yon moun k ap kondwi motosiklèt gen sis fwa plis chans pou l blese nan yon aksidan pase yon moun k ap kondwi machin. Motosiklèt yo pi piti pase machin oswa kamyon, sa ki fè li pi difisil pou jije vitès ak distans yo.

- **Bay dwa pase motosiklèt k ap vini an fas ou lè w ap vire goch.** Si ou pa fè sa, ou ka jwenn yon amann grav epi lakòz yon blesi grav. Chofè machin yo responsab pou plis pase mwatye aksidan ant machin ak motosiklèt.
- **Gade de fwa anvan ou chanje liy oswa rantre nan trafik.** Sèvi ak glas ou epi gade dèyè zepòl ou pou asire li an sekirite. Motosiklèt yo ka kache nan zòn avèg ou oswa ou ka rate yo paske yo pi piti.
- **Pa janm pataje yon liy ak yon motosiklèt.** MChofè motosiklèt yo konn deplase nan liy lan pou evite twou, lwil, oswa van, epi pou yo pi vizib. Yo gen dwa sèvi ak tout liy lan.
- **Pa rete twò pre dèyè yon motosiklèt.** Kenbe yon distans omwen 3 a 4 segonn ant machin ou ak motosiklèt la. Yo ka oblije ralanti pou danje sou wout tankou graveye, wout mouye, oswa travèse tren. Sonje byen — chofè motosiklèt yo konn ralanti san limyè fren yo pa limen, kidonk rete vijilan epi kenbe ase espas alantou yo.

Sonje byen: si ou pa ka wè glas yon kamyon, sa vle di chofè kamyon an pa ka wè ou non plis!

- **Kenbe anpil espas ant machin ou ak motosiklèt la lè w ap depase li.**

Kouran van oswa lè yon machin ap pase ka dezechilibre motosiklèt la. Apre ou fin depase yon motosiklèt, asire ou ka wè limyè devan motosiklèt la nan glas dèyè ou anvan ou rantre ankò nan liy ou. Si yon chofè motosiklèt ap depase ou, kenbe vitès ou epi kite li fin pase an sekirite.

- **Fè atansyon lè w ap kondwi toupre yon gwoup motosiklèt.** Motosiklèt yo souvan fè vwayaj an gwoup, e sa ka gen anpil motosiklèt ansanm. Ou bezwen kominikasyon klè ak pasyans pou kondwi bò kote yo. Si ou bezwen chanje liy oswa pran yon sòti (exit), sèvi ak siyal vire ou bonè, epi tann jiskaske chofè yo nan gwoup la fè espas pou ou. Rantre sèlman ant gwoup yo oswa ant de motosiklèt lè gen ase espas pou fè sa san danje. Si gwoup la piti, pi bon bagay se ralanti epi kite yo pase anvan ou chanje liy.

Pou plis enfòmasyon, revize “Motorcycle Operator Manual” si ou vle jwenn yon lisans motosiklèt. Ou ka jwenn li sou sit entènèt MVA a.

F. Bisiklèt

Dapre lalwa nan Maryland, bisiklèt yo se veyikil tou. Sa vle di moun k ap monte bisiklèt gen dwa sèvi ak wout la epi yo dwe obeye tout siy ak limyè trafik yo, menm jan ak chofè machin. Sepandan, bisiklèt yo pi difisil pou remake, yo pi trankil, epi yo pa gen okenn pwoteksyon tankou yon machin. Se poutèt sa, ou dwe kondwi avèk anpil prekosyon lè ou pre yon moun k ap monte bisiklèt — paske yon ti erè sèlman ka lakoz blesi grav oswa lanmò.

Atann pou w Wè Moun k ap Monte Bisiklèt sou Wout la

Ou dwe atann pou w jwenn moun k ap monte bisiklèt:

- Sou tout kalite wout (eksepte otowout entè-etatik yo, pon ak tinèl kote yo peye).
- Nan entèseksyon ak sèk trafik (roundabout).
- Nan tout kalite move tan.
- Nan tout lè jounen ak lannuit.

Siklis yo ka monte sou wout taksi a (kote machin motè yo sitiye) pou pwòp sekirite yo. Yo ka fè sa paske wout la etwat, oswa pou evite obstak oswa danje sou wout la. Sou wout ki pa gen zepòl oswa lè machin yo pake sou bò dwat la, li souvan pi an sekirite pou yon siklis monte nan sant liy trafik la. Nan Maryland, yon siklis ka itilize tout liy lan menm si li vwayaje nan yon vitès siyifikativman pi ba pase nan trafik (liy lan twò etwat pou yon machin motè san danje depase bisiklèt la lè li nan liy lan).

Anvan ou louvri yon pòt machin, tcheke si pa gen okenn siklis ki apwoche dèyè.

Dwa pase

Moun k ap monte bisiklèt gen dwa pase an premye lè yon machin ap fè yon vire, kidonk ou dwe bay yo dwa pase.

Lè ou rantre oswa travèse yon liy bisiklèt oswa bò wout (shoulder), ou dwe bay moun k ap monte bisiklèt yo dwa pase tou.

Moun k ap monte bisiklèt gen menm dwa pase ak pyeton lè yo nan yon travèse pyeton. Si ou pa bay dwa pase yon moun k ap monte bisiklèt epi sa lakoz yon aksidan, ou ka resevwa amann, tan prizon, ak pwen sou dosye kondwi ou.

Moun k ap Monte Bisiklèt sou Twotwa

Bisiklèt yo gen dwa sèvi ak twotwa nan tout eta Maryland. Pou moun k ap monte bisiklèt — lè w ap kondwi bisiklèt ou sou yon twotwa, toujou bay pyeton ak moun k ap itilize aparèy asistans pou deplase (tankou chèz woulant) dwa pase an premye. Sepandan, chak lokalite ka gen pwòp règ pa yo ki entèdi monte bisiklèt sou twotwa. Tanpri tcheke kòd lokal la pou konnen sa ki pèmèt nan zòn ou an.

Swiv yon Moun k ap Monte Bisiklèt

Lè w ap pwoche yon moun k ap monte bisiklèt, ralanti. Pa sonnen klakson ou — moun k ap monte bisiklèt anjeneral ka tande yon machin k ap pwoche, epi bri fò ka fè yo sote oswa pè, sa ki ka lakoz yon aksidan.

Bisiklèt pa gen limyè vire, kidonk moun k ap monte bisiklèt itilize siy ak men yo pou montre sa yo planifye pou fè.

Pa swiv twò pre dèyè yon bisiklèt. Sonje byen, ti twou, vè kase, ak lòt danje sou wout yo ka trè riske pou moun k ap monte bisiklèt. Bisiklèt yo kapab fè bak oswa chanje vitès byen vit, kidonk yon moun k ap monte bisiklèt ka fè yon mouvman toudenkou pou evite yon danje ke yon chofè machin pa ka remake.

Depase ak Prekosyon – Bay Bisiklèt Omwen 3 Pye Espas

Depase yon moun k ap monte bisiklèt menm jan ou ta depase nenpòt machin k ap deplase dousman. Pare pou ralanti epi rete tann jiskaski pa gen machin k ap vini anfas ou. Lè w ap depase, kite omwen 3 pye (apeprè 1 mèt) ant machin ou ak bisiklèt la. Ou dwe kite espas sa a menm si bisiklèt la nan yon liy bisiklèt, sou bò wout la, oswa nan menm liy ak machin ou. Asire ou kapab wè bisiklèt la nan glas dèyè ou anvan ou retounen nan liy ou.

Fè Atansyon nan Entèseksyon, Pon, ak Antre Kay

Toujou sipoze ke moun k ap monte bisiklèt yo pral kontinye dwat nan entèseksyon an, sof si yo fè yon siy ki montre yo pral vire. Bay bisiklèt yo dwa pase, menm jan ak nenpòt lòt machin. Moun k ap monte bisiklèt souvan itilize twotwa ak chemen bisiklèt, kidonk gade toude bò anvan ou travèse yon twotwa oswa yon chemen.

Sonje byen, yon bisiklèt ka parèt nan yon direksyon ou pa t atann, epi moun k ap monte bisiklèt ki gen eksperyans ka ale trè vit (jiska 35 mil pa èdtan!) epi yo ka pi pre pase sa ou panse.

- Pa janm fè yon vire adwat nan yon liy ki kontinye dwat imedyatman apre ou fin depase yon bisiklèt sou bò wout la oswa nan yon liy bisiklèt.
- Asire w pa gen okenn bisiklèt sou bò dwat ou oswa nan zòn avèg ou anvan ou vire adwat.
- Anvan ou kòmanse yon vire adwat, deplase pi pre bò dwat posib nan liy bisiklèt la, bò wout la, oswa liy vire adwat la.
- Lè w ap vire, bay bisiklèt yo dwa pase, menm jan ak nenpòt machin k ap ale dwat. Pa vire agoch imedyatman devan yon bisiklèt.
- Gade byen pou bisiklèt anvan ou deplase adwat pou depase yon machin k ap vire agoch.
- Lè yon wout vin etwat (tankou sou yon pon, bò kote machin pakè, oswa lòt obstak sou bò dwat la), prepare w pou yon moun k ap monte bisiklèt sou bò wout la mete tèt li nan liy sikilasyon an.

Kondwi Lannuit

Si ou wè yon objè ki klere fèb nan lannuit, pa sipoze li deyò wout la — li ka yon moun k ap monte bisiklèt nan liy sikilasyon an. Moun k ap monte bisiklèt pafwa evite bò wout la lannuit lè pa gen machin, paske brans pyebwa, twou, fatra, oswa menm kwen wout la difisil pou wè. Limyè devan machin ou ka avèti moun k ap monte bisiklèt la pou li deplase an sekirite sou bò wout la pou ou ka depase, men sa pran plis tan lannuit. Lè w ap pwoche yon bisiklèt lannuit, sèvi ak limyè ki ba (low beam headlights) pou evite avègman moun k ap monte bisiklèt la epi pou kenbe sekirite toude bò.

Veye Timoun yo

Timoun k ap monte bisiklèt yo pafwa konpòte yo san ou pa atann sa, kidonk rete vijilan pou tout sa ki ka rive. Sonje yo piti e yo ka difisil pou wè. Timoun sou bisiklèt gen tandans chanje direksyon san avètisman, kidonk fè atansyon ak timoun k ap soti nan antre kay oswa dèyè machin ki pakè. Toujou obeye limit vitès yo nan zòn lekòl ak katye rezidansyèl, konsa ou ka gen tan pou remake yo epi kondwi avèk prekosyon toupre timoun k ap monte bisiklèt yo.

G. Moped ak Scooter

Chofè moped ak scooter dwe suiv tout lwa trafik yo menm jan ak lòt chofè machin. Chofè machin ak kamyon dwe fè anpil atansyon ak moped ak scooter, paske yo piti e difisil pou wè.

Moped ak scooter yo ka kondwi sou nenpòt wout ki gen yon vitès maksimòm afiche 50 mil pa èdtan oswa mwens. Yo ka monte:

- Kòt-a-kòt oswa poukont yo.
- Sou wout la oswa sou bò wout la (shoulder).

Moped ak scooter yo dwe rete pi pre bò dwat wout la posib, osi lontan ke sa an sekirite pou yo.

Fè trè anpil prekosyon nan entèseksyon, sitou lè yo kapab ap vire oswa kontinye dwat. Tou fè atansyon sou wout etwat kote gen ti espas pou depase.

H. Konprann Teknoloji Machin yo

“Sistèm Avanse Asistans pou Kondwi” (ADAS) se teknoloji ki fèt pou fè kondwi pi an sekirite. Sistèm ADAS yo ede sove lavi ak anpeche blesi — lè yo itilize kòrèkteman, yo kapab evite 40% aksidan yo.

Teknoloji ADAS fèt pou ede w ak plizyè travay pandan w ap kondwi, tankou:

- Rete nan liy ou.
- Diminye zòn avèg yo.
- Kenbe yon distans sekirite ak lòt machin.
- Evite aksidan.
- Fasilite pakin.

Anpil machin itilize detèktè ak kamera pou idantifye danje potansyèl yo. Otomatik fren ijans, asistans kenbe liy ak avètisman pwen mouri yo se egzanp sa a ki kalite teknoloji.

Pa konte sou sistèm asistans chofè pou opere machin ou. Ou responsab pou sekirite machin ou tout tan! Li se responsablite ou yo dwe okouran de tout bagay bò kote ou pa tcheke trafik la avèk èd nan glas machin ou a ak kamera.

Dwe okouran ke :

- Teknoloji a gen limit — li ka pa mache byen nan lapli, nèj, bwouya, pant oswa kwen wout.
- Chak machin ka gen repons diferan — menm ikon sou tablodò yo ka diferan.
- Gen plizyè non diferan pou menm kalite teknoloji, epi non yo pafwa pa eksplike egzakteman sa sistèm nan fè.

Toujou sonje:

- Kenbe sènsè machin ou pwòp epi san domaj.
- Mete lojisyèl la ajou epi swiv rekòmandasyon manifakti a.
- Abitye w ak teknoloji machin ou anvan ou kondwi, epi sèvi avè l an sekirite.

Sitou — rete konsantre pandan w ap kondwi epi kenbe kontwòl machin ou tout tan.

Fè konesans ak teknoloji machin ou pral kondwi a epi sèvi avè yo avèk sekirite ak efikasite.

A. Aksidan

Chak fwa ou gen yon aksidan, limen limyè ijans (emergency flashers) ou oswa mete flèch avètisman (flares) pou avèti lòt chofè.

Si ou enplike nan yon aksidan kote yon moun blese (kit se yon pyeton oswa yon moun sou bisiklèt), ou oblije rete sou plas la epi:

- Rele 911 imedyatman pou mande èd lapolis, ponpye, oswa anbilans.
- Bay enfòmasyon sou kantite moun ki enplike, kalite blese yo, ak kote egzak aksidan an.
- Pa deplase machin yo sof si gen danje imedyata.

Si yo jwenn ou koupab paske ou te kite plas aksidan an kote yon moun blese gravman, ou ka fè fas ak gwo pinisyon:

- Yo pral retire lisans kondwi ou (ou pap gen dwa kondwi ankò).
- Ou ka ale prizon jiska 5 ane epi peye amann jiska \$5,000.
- Si yon moun mouri nan aksidan an, sa vin tounen yon krim grav (felony), epi ou ka ale prizon jiska 10 ane ak amann jiska \$10,000.

Si pa gen okenn blese epi machin ou ka deplase:

- Rele 911 imedyatman, bay kote aksidan an, epi di gen pa gen blese men w bezwen asistans lapolis.
- Rete pasyan, pa eseye travèse wout la ni pa eseye sispann trafik la. Rete lwen machin k ap pase.

Si pa gen okenn blese epi machin ou ka deplase:

- Deplase machin ou nan bò wout la pi pre kote aksidan an rive pou w rete an sekirite epi evite antrave trafik la.
- Echanje enfòmasyon ak lòt chofè ki enplike yo: non, adrès, nimewo telefòn, nimewo plak machin ak eta, nimewo lisans kondwi, mak ak modèl machin, ak enfòmasyon asirans.
- Mande temwen yo non, adrès, ak nimewo telefòn yo.
- Sonje detay enpòtan yo: kote aksidan an, dat ak lè, kantite machin, kondisyon metewolojik ak kondisyon wout la. Ekri yo si posib.
- Sonje ak ekri domaj machin yo; pran foto si ou kapab.
- Ekri kijan aksidan an te rive, etap pa etap.

Toujou rele lapolis lè:

- Gen yon moun ki blese.
- Machin nan pa ka deplase.
- Yon chofè sanble sou enfliyan alkòl oswa dwòg.
- Yon chofè pa gen lisans kondwi.
- Yon chofè eseye kite plas aksidan an san li pa bay enfòmasyon asirans ak lòt detay enpòtan.
- Pwopriyete piblik domaje pandan aksidan an.

Si ou frape yon machin oswa lòt pwopriyete san moun ladan li, ou oblije:

- Sispann machin ou pi pre kote aksidan an rive, san w pa bloke trafik plis pase sa ki nesèsè.
- Chèche pwopriyete machin nan oswa pwopriyete a pou w eksplike sa k pase epi bay enfòmasyon ou yo.
- Si ou pa jwenn pwopriyete a, kite yon nòt ki esplike sa k rive ansanm ak enfòmasyon pou kontakte w, epi mete nòt la kote li ka fasil jwenn li.

Si ou frape epi blese yon bèt domestik ak machin ou, ou oblije rele lapolis imedyatman. Egzanp bèt domestik yo enkli: chen, chat, chwal, ak bèf.

B. Ijans sou Bò Wout la

Chak ijans ki rive sou bò wout la diferan, kidonk toujou sèvi ak prekosyon ak bon jijman, kit se yon kawotchou plat, yon pasaje ki bezwen swen, oswa nenpòt lòt pwoblèm.

Lè gen yon ijans sou bò wout la:

- Evalye sitiyasyon an.
- Sèvi ak bon jijman pou deside kijan pou reyaji.
- Pran prekosyon ak lòt machin, paske sitiyasyon ijans sou bò wout la ka chanje nan yon segond.

Chèche yon Kote ki An Sekirite

Chak ane, gen moun ki blese oswa pèdi lavi yo sou bò wout la pandan y ap tann asistans pou machin yo. Si machin ou vin anpàn, fè tout efò pou deplase li sou bò wout la (shoulder). Si ou kapab rive nan yon sòti (off-ramp) oswa nan yon pakin, eseye fè sa menm si sa vle di w ap kondwi ak yon kawotchou plat oswa w

ap domaje jant lan. Pi lwen ou ye ak trafik la, se pi an sekirite ou ye. Pa janm sispann oswa estasyone nan zòn ki gen fòm triyang ki pentire sou tè a kote ramp yo sòti sou wout la.

Si ou ka rete nan machin ou:

Si ou ka rete nan machin ou, tache senti sekirite ou epi gade pi devan. Machin yo ekipe ak plizyè aparèy sekirite ki pral pwoteje ou menm ak pasaje ou yo si yon lòt machin frape ou.

Si ou pa ka rete nan machin ou:

Si li pa posib oswa san danje pou rete nan machin ou, obsève sa k ap pase bò kote ou epi chwazi lè ki pi an sekirite pou tout moun soti. Pa rete tou pre machin nan. Okontrè, byen vit deplase lwen wout la. Jwenn dèyè yon ke, yon baryè trafik oswa yon baryè. Fè fas a trafik la ap vini ak rete vijilan nan ka yon machin devyasyon sou chemen ou.

C. Aretasyon pa Lapolis sou Wout la

Ofisye lapolis bay sitouasyon oswa tikè trafik bay moun yo akize dèske yo vyole (sèten lwa) Lwa Machin Motorize Eta Maryland lan. Si lapolis fè ou sispann, ou dwe swiv enstriksyon ofisye a, sinon ou ka arete.

Si yon ofisye lapolis fè ou sispann:

- Kite wout la epi rale sou bò dwat wout la osi lwen ak trafik la ke posib. Limen limyè ijans ou (flashers).
- Etenn motè a ak radyo a.
- Bese fenèt la pou ou kapab kominike ak ofisye a.

-
- Rete nan machin nan epi kenbe sentiwon sekirite ou atache.
 - Kenbe men ou kote ofisye a ka wè yo — sou volan an se pi bon plas la. Pa fè okenn mouvman ki ka fè ofisye a panse ou ap kache oswa ap pran yon bagay.
 - Si ofisye a ba ou yon tikè (citation), pa diskite avèk li sou plas la. Ou pral gen chans pou defann tèt ou nan tribinal si ou vle konteste tikè a.

D. Lwa “Deplase sou Bò”

Nan eta Maryland, ou obligè deplase sou bò lè ou ap pwoche nenpòt machin ki kanpe, sispann, oswa estasyon sou wout la ak limyè yo ap klere. Si li pa an sekirite oswa li pa posib pou deplase sou bò, ou dwe ralanti jiskaske ou rive nan yon vitès ki san danje. Lè w ap deside ki vitès ki an sekirite, pran an konsiderasyon move tan, kondisyon wout la, trafik la, ak pyeton yo.

Si ou pa respekte lwa sa a, se yon delit minè (misdemeanor) epi ou kapab pini konsa:

- \$110 amann ak 1 pwen sou lisans ou. (MVA sèvi ak pwen pou kontwòl vyolasyon ak pinisyon.)
- \$150 amann ak 3 pwen si vyolasyon an lakoz yon aksidan.
- \$750 amann ak 3 pwen si vyolasyon an lakoz lanmò oswa blesi grav.

Nòt: Akimilasyon twòp pwen ka lakoz sispannasyon oswa revokasyon lisans ou.

vin chofè
ki pataje
wout la

vin chofè
ki gade
de fwa

Sekirite pyeton ak siklis konsène tout moun nan Maryland. Gen anpil blesi ak lanmò ki rive san nesesite paske chofè oswa pyeton yo sou enfluyans alkòl, yo pa konnen lwa trafik yo, oswa yo pa peye atansyon. Wout yo ta dwe espas ki an sekirite pou tout moun, e li enpòtan pou chak moun fè pati pa yo. Sa gen ladan siklis yo tou. Anpil moun pa konnen bisiklèt konsidere kòm machin sou wout nan Maryland, menm jan ak machin oswa kamyon. Sa vle di chofè ak siklis yo dwe aprann pataje wout la epi fè tout sa yo kapab pou pwoteje youn lòt. Vin **CHOFÈ KI PATAJE WOUT LA** – ralanti, peye atansyon, epi toujou veye pou pyeton ak siklis yo.

Lè gen yon aksidan ki enplike yon machin oswa yon kamyon ak yon motosiklèt, se prèske toujou motosis la ki pèdi. Paske moun k ap monte motosiklèt pa gen pwoteksyon machin oswa kamyon bay, yo blese nan prèske 75 pousan aksidan yo. Chofè ak motosis yo gen responsablite pou pataje wout la an sekirite. Lè gen yon aksidan ki enplike yon machin ak yon motosiklèt, se chofè machin nan ki responsab plis pase mwatye nan ka yo. Vin **CHOFÈ KI GADE DE FOIS (LOOK TWICE)** – toujou tcheke de fwa oswa plis anvan ou rantre nan trafik, chanje liy, oswa rantre sou wout la.

Pou plis enfòmasyon, vizite:
ZeroDeathsMD.gov

A. Restriksyon

Sonje byen, kondwi se yon privilèj, pa yon dwa. MVA a gen otorite pou mete restriksyon sou lisans ou pou asire ou kondwi an sekirite. Yon restriksyon kondwi se yon limit sou privilèj kondwi ou yo. Restriksyon yo ka baze sou tip lisans ou genyen oswa yo ka enpoze paske ou vyole lwa machin motorize yo. Kondwi yon machin pandan ou vyole restriksyon yo se yon ofans grav. Ou ta ka pèdi privilèj kondwi ou.

Restriksyon sa yo aplike pou moun ki gen lisans gradyèl ki poko gen 18 an:

Restriksyon Senti Sekirite

Ou dwe toujou mete senti sekirite si ou gen yon Lisans Pwovizwa. Tout pasaje yo dwe mete senti sekirite oswa chita nan chèz sekirite pou timoun.

Restriksyon Pasaje

Si ou gen yon Lisans Pwovizwa epi ou poko gen 18 an, ou pa gen dwa kondwi poukont ou ak pasaje ki poko gen 18 an pandan premye 151 jou yo, sòf si yo se manm fanmi ou imedya. Ou ka kondwi ak yon pasaje ki poko gen 18 an ki pa fanmi ou sèlman si ou gen yon chofè sipèvizè ki kalifye avè ou. Manm fanmi imedya yo ka enkli: mari oswa madanm ou, pitit fi ou, pitit gason ou, bèlpitit fi ou, bèlpitit gason ou, sè ou, frè ou, bèlsè ou, bèlfrè ou, oswa nenpòt lòt fanmi ki rete nan menm adrès avèk ou. Gade Seksyon 10.B pou plis enfòmasyon sou kiyès ki kalifye kòm yon chofè sipèvizè.

Restriksyon Lannwit

Si ou gen yon Lisans Pwovizwa, ou gen dwa kondwi poukont ou ant minwi (12:00 a.m.) ak 5:00 a.m. SELMAN si ou:

- Ap kondwi pou ale, soti, oswa pandan travay ou.
- Ap kondwi pou ale oswa soti nan yon pwogram volontè òganize.
- Ap kondwi pou ale oswa soti nan yon aktivite ofisyèl lekòl.
- Ap kondwi pou ale oswa soti nan yon evènman espòtif oswa yon sesyon antrennman ou patisipe ladan.

Restriksyon Aparèy San Fil

Si ou gen yon Lisans Pwovizwa oswa yon Pèmi Aprantisaj, ou pa gen dwa sèvi ak okenn aparèy kominikasyon san fil (ki gen ladan telefòn san men) pandan w ap kondwi. Sèl eksepsyon an se pou fè yon apèl ijans 911.

B. Tès Dwòg ak Alkòl – Konsantman Enplisit

Nan Maryland, si ou kondwi oswa eseye kondwi yon machin sou yon wout oswa sou yon pwopriyete prive piblik la itilize, ou bay konsantman (ou dakò) pou pran yon tès dwòg oswa alkòl si yon ofisye lapolis mande w. Tès sa yo mezire kantite alkòl oswa dwòg ki nan kò ou.

Si yon ofisye lapolis gen rezon pou kwè ou ap kondwi pandan ou sou enfluyans dwòg, alkòl, oswa yon sibstans kontwole, yo ka mande yon ekspè rekonesans dwòg pou fè ou soumèt yon tès san. Lisans ou ap sispann si nivo alkòl nan san ou se 0.08 pousan oswa plis. MVA a ap sispann lisans ou tou si yo jwenn dwòg nan sistèm ou.

Si yon ofisye lapolis voye yon deklarasyon sètifye ki di ou te refize pran tès la, MVA a ap sispann lisans ou.

C. Jwenn yon Kat Idantifikasyon, Pèmi Aprantisaj oswa Lisans Kondwi Fo oswa Falsifye

Si ou eseye jwenn yon kat idantifikasyon fo, yon Pèmi Aprantisaj oswa yon lisans kondwi fo, ou ka oblije peye yon amann epi/oswa ale nan prizon dapre lwa federal ak lwa eta a.

Li kont lalwa pou bay manti sou laj ou pou achte, posede, oswa jwenn alkòl. Anplis pinisyon ki dekri pi wo a, lisans kondwi ou kapab sispann.

D. Aksyon Administratif

MVA a ka sispann, revoke, refize, oswa anile lisans ou si ou vyole lwa sou machin. Si sa rive, MVA a ap voye ou yon avi pa lapòs pou enfòmè ou sou:

- Aksyon yo planifye pou pran.
- Rezon ki fè yo pran aksyon sa a.
- Etap ou kapab pran pou fè aksyon an chanje oswa sispann.

Nan pifò ka, ou ka mande yon odyans administratif pou eksplike poukisa aksyon administratif la pa ta dwe fèt.

Si lisans ou sispann, revoke, refize oswa anile, ou dwe remèt lisans ou bay MVA a. San yon lisans, ou pa gen dwa kondwi. Peryòd sispannyon oswa revokasyon an kòmanse lè MVA a resevwa lisans ou.

Sispannyon Lisans Kondwi

Si lisans ou sispann, sa vle di ou pèdi privilèj pou kondwi yon machin pandan yon tan limite. Nan kèk ka, MVA a ka deside ba ou yon lisans kondwi restrenn. Yon lisans restrenn pèmèt ou kondwi sèlman pou yon rezon espesifik, tankou pou ale ak soti nan travay oswa lekòl.

Revokasyon Lisans Kondwi

Revokasyon yon lisans kondwi nan Maryland pi grav pase yon sispannyon.

Si lisans ou revoke, ou pa gen dwa kondwi okenn machin jiskaske MVA a detèmine ou kapab kondwi san danje ankò. Si lisans ou te revoke, gen yon peryòd tann minimòm anvan ou ka mande MVA a pou retabli lisans ou (sa vle di jwenn li tounen). MVA a ka refize demann ou an pou retabli lisans lan.

Anilasyon Lisans Kondwi

Anilasyon yon lisans kondwi pi grav pase yon sispannyon oswa yon revokasyon. Sa vle di privilèj ou pou kondwi fini nèt epi li pap retabli. MVA a ka anile lisans ou si li detèmine ke:

- Ou pa t dwe resevwa lisans lan.
- Ou pa t bay enfòmasyon egzak oswa obligatwa sou aplikasyon lisans ou an.
- Ou te fè fwod lè ou te aplike oswa jwenn lisans ou.

Si ou gen mwens pase 18 an, paran ou oswa gadyen legal ou ka mande MVA a anile lisans kondwi ou (gade Seksyon 2.F).

E. Pinisyon

Si ou gen yon kondanasyon oswa yon "Probation before Judgment" (PBJ) pou yon vyolasyon pandan w ap kondwi pandan ou gen yon Lisans Pwovizwa, sa kapab rive:

- Ou pral oblije fini yon pwogram amelyorasyon kondwit, epi/oswa
- Lisans kondwi ou ka sispann oswa revoke.

Pinisyon pou Moun ki Minè

Si ou gen mwens pase 18 an epi ou gen yon Lisans Pwovizwa, epi ou jwenn yon kondanasyon oswa ou resevwa yon Probation Before Judgment (PBJ) pou yon vyolasyon pandan w ap kondwi, men pinisyon yo:

- Premye ofans – Ou dwe patisipe nan yon pwogram amelyorasyon kondwit.
- Dezyèm ofans – Lisans ou pral sispann pou 30 jou, epi apre sa ou pral gen yon restriksyon 90 jou kote ou ka kondwi sèlman pou ale travay oswa lekòl.
- Twazyèm ofans – Lisans ou pral sispann pou 180 jou, ou dwe ale nan yon pwogram amelyorasyon kondwit pou jèn chofè, epi ou pral gen yon restriksyon 180 jou kote ou ka kondwi sèlman pou travay oswa edikasyon.
- Katyèm ofans – Lisans ou pral revoke. Pou jwenn lisans lan tounen, ou dwe pase tout egzamen lisans yo ankò.

Pinisyon pou Adilt yo

Si ou gen 18 an oswa plis epi ou gen yon Lisans Pwovizwa, epi ou jwenn yon kondanasyon oswa yon Probation Before Judgment (PBJ) pou yon vyolasyon pandan w ap kondwi, men pinisyon yo:

- Premye ofans – Ou dwe patisipe nan yon pwogram amelyorasyon kondwit.
- Dezyèm ofans – Lisans ou pral sispann pou 30 jou.
- Twazyèm ofans – Lisans ou ka sispann oswa revoke pou jiska 180 jou.

Pinisyon sa yo ajoute ANPLIS nenpòt lòt pinisyon tribinal la bay. Apre chak kondanasyon oswa PBJ pou yon vyolasyon pandan w ap kondwi, ou dwe rekòmanse yon nouvo peryòd 18 mwa san kondanasyon anvan ou ka jwenn lisans ou tounen.

F. Itilizasyon Espas, Plak ak Kat Paking pou Moun ki Andikape

Ou ka jwenn gwo amann si ou itilize espas paking oswa plak/kat pou moun ki andikape san otorizasyon. Sitasyon ka bay pou vyolasyon sa yo:

- Pake nan espas pou moun ki andikape san ou pa gen plak oswa kat espesyal ke MVA bay, epi moun ki gen dwa pou itilize li a pa ni chofè ni pasaje nan machin nan.
- Pake devan oswa bloke nenpòt pati nan pant aksè (curb cut), menm si ou gen plak oswa kat pou moun ki andikape.
- Pake sou zòn aksè ki toupre espas pou moun ki andikape, menm si ou gen plak oswa kat espesyal. (Zòn aksè sa a se kote moun ki nan chèz woulant oswa lòt aparèy mobilite sèvi pou antre oswa soti nan machin yo.)

-
- Sèvi ak yon kat pou moun ki andikape apre dat ekspirasyon li.
 - Sèvi ak plak oswa kat pou moun ki andikape san moun ki andikape a prezan oswa san ou gen bon idantifikasyon.
 - Fè fwod oswa bay manti lè w ap mande yon plak oswa kat pou moun ki andikape.

Pou plis enfòmasyon sou paking pou moun ki andikape, vizite sit entènèt MVA a.

Èske ou te konnen? Si yo pran ou ap bwè epi kondwi, yo pral oblije ou enstale yon aparèy tès alkòl (breathalyzer) nan machin ou. Aparèy sa a ap anpeche machin nan demare si li detekte alkòl nan souf ou.

A. Kondisyon Medikal pou Rapòte bay MVA

Si ou genyen youn oswa plizyè nan kondisyon medikal ki mansyone anba a, ou dwe enfòme MVA lè ou ap mande oswa renouvle lisans kondwi ou. Si kondisyon an parèt apre ou deja gen lisans ou, ou dwe enfòme MVA depi ou resevwa dyagnostik la. Depatman "Driver Wellness and Safety" oswa "Medical Advisory Board" MVA a dwe apwouve ou pou jwenn lisans lan si kondisyon ou a ka afekte kapasite ou pou kondwi:

- Dyabèt ki te lakòz yon epizòd sik ba (low blood sugar) kote ou te bezwen èd yon lòt moun nan 6 dènye mwa yo.
- Epilepsi oswa kriz.
- Pwoblèm kè ki te lakòz ou pèdi konesans nan 6 dènye mwa yo.
- Avèk (stroke).
- Kondisyon ki lakòz tèt vire, endispoze oswa pèt konesans.
- Pwoblèm dòmi tankou "sleep apnea" oswa "narcolepsy."
- Istwa blesi nan sèvo (traumatic brain injury, TBI).
- Kondisyon ki lakòz feblès, tranble oswa pèt sansasyon nan bra, men, pye oswa janm ki ka afekte fason ou kondwi.
- Absans, ampotasyon oswa pèt fonksyon nan yon men, bra, pye oswa janm ki ka afekte kapasite ou pou kondwi.
- Pwoblèm nan je ki fè ou pa ka wè omwen 20/70 ak linèt nan youn nan je yo oswa ki bay mwens pase 110 degre nan chan vizyon ou.
- Pwoblèm ak konsomasyon alkòl.
- Pwoblèm ak itilizasyon dwòg.
- Kondisyon mantal ki ka afekte kapasite ou pou kondwi.
- Eskizofreni.
- Demans.

B. Chofè Sipèvizè – Kondisyon ak Responsablite

Si ou gen yon Permi Aprantisaj (Learner's Permit) nan Maryland, ou ka sèlman kondwi kalite machin ki endike sou pèmi ou a. Ou dwe toujou gen yon chofè sipèvizè avèk ou. Yon chofè sipèvizè se yon moun ki:

- Gen omwen 21 an.
- Gen yon lisans kondwi ki valab depi omwen 3 zan nan Maryland oswa nan yon lòt eta pou menm klas machin ou ap kondwi a.
- Chita bò kote ou pandan ou ap kondwi, sòf si machin nan se yon motòsiklèt.

C. Donatè Ògàn

Rezidan Maryland yo ka bay kado lavi ak sante bay lòt moun lè yo deside bay ògàn oswa tisi yo apre lanmò yo.

- Nenpòt moun ki gen 18 an oswa plis ka vin donatè ògàn.
- Timoun ki gen omwen 16 an ka vin donatè ògàn si yon paran oswa gadyen bay konsantman alekri.

Gade deklarasyon sa a sou aplikasyon oswa avi renouvèlman lisans ou:

"Tanpri tcheke, si apre lanmò ou, ou vle ede lòt moun lè ou vin yon donatè ògàn. Lè ou tcheke 'WI,' ou otorize tout enfòmasyon pèsònèl ki nesèsè yo pou voye bay Depatman Sante Maryland epi kenbe yo nan Rejis Donatè Ògàn Maryland la." Si ou dakò, ou ka chwazi pou lisans ou a montre ke ou se yon donatè ògàn. Ou ka jwenn plis enfòmasyon sou pwogram donatè ògàn lan sou sitwèb MVA a.

D. Enskri pou Vote

Lwa Federal "National Voter Registration Act of 1993", yo rele tou "Motor Voter", egzijè pou MVA pèmèt kliyan ki kalifye yo enskri pou vote oswa mete ajou enfòmasyon vòt yo lè yo ap jwenn oswa renouvle yon lisans kondwi oswa kat idantifikasyon (ID).

E. Egzijans Asirans

Tout machin ki anrejistre nan Maryland dwe gen asirans ak yon konpayi ki gen lisans nan eta Maryland. Si ou posede yon machin, ou dwe genyen asirans pou blesi pèsònèl ak domaj pwopriyete, dapre kantite lajan lalwa egzijè. Ou ka jwenn plis enfòmasyon sou kantite egzak yo sou sitwèb MVA a.

Ou dwe toujou genyen yon kat idantifikasyon asirans ki valab avèk ou pandan w ap kondwi yon machin. Kat sa a ka nan fòm elektwonik. Si yon ajan lapolis mande ou montre kat asirans ou, ou oblije montre li. Si ou refize, ou ka resevwa yon amann.

F. Lwa sou Senti Sekirite

Dapre lalwa, chofè a ak tout pasaje yo nan yon machin dwe mete senti sekirite oswa dwe byen fikse nan yon chèz sekirite pou timoun.

G. Chèz Sekirite pou Timoun

Tout timoun ki poko gen 8 an dwe chita nan yon chèz sekirite timoun, sof si yo 4'9" oswa pi wo. Timoun ki poko gen 2 zan dwe enstale nan yon chèz sekirite timoun ki vire dèyè, ki konfòme yo avèk direktiv federal yo, jiskaske yo rive nan wotè oswa pwa espesifye manifakti a. Ou dwe respekte tout enstriksyon manifakti chèz sekirite timoun ou ak machin ou bay.

Chèz sekirite timoun yo gen ladan chèz machin, chèz rapèl ak lòt aparèy sekirite timoun ki apwouve federalman.

Si ou pa kapab achte oswa jwenn yon chèz sekirite timoun, ou ka kontakte Depatman Sante Maryland Kids In Safety Seats (KISS) nan 800-370-SEAT. Kiss kowòdone pwogram nan diferan rejyon nan eta a ki lwe chèz machin oswa chèz ranfòse nan pri ki ba pou fanmi ki pa kapab peye pou achte yo. Chèz yo ka pa disponib pou tout tan nan tout kote.

H. Sak Aeryen

Sak aeryen yo se aparèy sekirite enpòtan ki pwoteje ou nan ka ta gen yon aksidan. Pou pwoteksyon optimal:

- Sèvi ak yo ansanm ak senti sekirite ren ak zepòl machin nan.
- Chita pi lwen posib dèyè volan an. Eseye kenbe 10 a 12 pous ant volan an ak pwatrin ou.
- Fanm ansent ta dwe mete pati ren senti sekirite a anba vant lan, pi ba posib sou ranch ak travèse anlè kwis yo. Yo ta dwe mete pati zepòl senti sekirite a sou vant lan, anlè koub vant lan.

- Timoun ki nan chèz sekirite tounen dèyè pa dwe janm chita devan yon machin ki gen yon air bag pasaje.
- Timoun ki poko gen 13 an dwe toujou chita dèyè, byen fikse nan yon chèz sekirite oswa ak yon senti sekirite.

I. Frenn ak Sistèm Frenn Anti-bloke (ABS)

Sistèm Anti-bloke (ABS) ede anpeche wou machin ou yo bloke pou ou ka kenbe kontwòl sou machin nan. Chak fwa òdinatè machin nan detekte ke youn oswa plizyè wou ap bloke, ABS kòmanse peze fren yo rapidman pou anpeche yo bloke. Lè sistèm ABS la aktive, ou ka tandè yon bri ki soti nan fren yo, epi pedal fren an ap vibre anba pye ou. Gade manyèl pwopriyetè machin ou a pou plis enfòmasyon sou sistèm fren anti-bloke yo.

J. Mete Kas, Kask, oswa Pwoteksyon Zòrèy Entèdi

Ou pa gen dwa kondwi pandan ou gen kas, kask, oswa pwoteksyon zòrèy (earplugs, headsets, earphones) nan de zòrèy ou. Aparèy pou tandè (hearing aids) pèmèt.

K. Pakin Paralèl

Pakin paralèl pa oblije ankò lè w ap pase tès kondwi ou. Sepandan, ou pral aprann sou li pandan kou edikasyon kondwi MVA a. Menm ladrès yo ki nesesè pou pakin paralèl yo itilize lè w ap fè yon vire ranvèse de pwen (reverse two-point turn) pandan tès kondwi a pou jwenn lisans ou. Sa gen ladan: kapasite vizyèl, bon jijman espas, itilizasyon glas ak siyal vire, kontwòl volan, frenaj, ak akselerasyon.

L. Pakin Avanse, Pakin Ranvèse, ak Twa-Pwen Vire

Ou dwe kapab fè avèk siksè pakin avanse (pull-in parking), pakin ranvèse (back-in parking), ak vire twa pwen (three-point turn) pandan tès kondwi ou. Pandan tès la, pakin yo fèt nan yon espas 10 pye pa 20 pye, epi vire a fèt nan yon espas 16 pye pa 20 pye. Mouvman sa yo montre kijan ou jije espas, sèvi ak glas ak siyal vire, kontwòl volan, fren, ak akselerasyon. Yo teste tou kapasite vizyèl ou, kapasite ranvèse, ak konpetans jeneral kondwi ou.

M. Règle ak Konsèy pou Moun k ap Mennen Bisiklèt

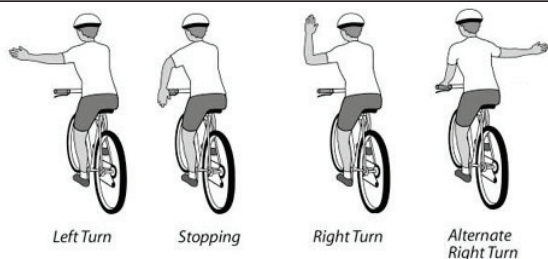
Tankou chofè machin, moun k ap mennen bisiklèt gen dwa ak responsablite pou sèvi ak wout la san danje. Fè pati pa ou pa vin yon moun k ap mennen bisiklèt ki an sekirite epi ki gen respè.

Obeyi Règleman Wout yo: Mennen bisiklèt ou dwat ak nan yon liy sèl nan yon fason previzib. Fè plan davans epi pran tan pou kontoune danje sou wout la epi jere trafik ak pòt machin ki ouvè. Bay pyeton yo priorite epi obeyi tout siy ak siyal trafik yo.

Mennen Avèk Trafik la: Toujou mennen sou bò dwat la. Fè atansyon lè w ap depase pyeton oswa lòt moun k ap mennen bisiklèt sou bò dwat la. Lè w rive nan yon entèseksyon, sèvi ak liy ki apwopriye a selon direksyon ou prale (agoch, dwat, oswa dwat devan).

Sonje: li kont lalwa pou kondwi san asirans machin! Si ou pa kenbe asirans sou tout machin ou yo, ou ka oblije peye jiska \$2,500 amann pou chak machin chak ane.

Siyale Tout Vire: Gade dèyè anvan ou chanje liy oswa w ap vire. Sèvi ak siyal men ou pou fè lòt moun konnen sa ou planifye pou fè.

Fè Vire a GoCH San Danje:

- Ou ka vire agoch menm jan ak machin yo, lè ou deplase sou bò gòch liy wout la (oswa nan liy vire agoch la), oswa
- Travèse tankou yon pyeton, lè ou sispann, desann bisiklèt ou, epi mache atravè pasay pyeton an.

Prepare w pou Kondisyon Wout Ki Glise:

Lè w ap frennen nan lapli oswa nèj, bay plis distans pou w sispann epi gade pou mak sou asfalt oswa kouvèti tiyo sèvis piblik yo, paske yo ka glise.

Fè Tèt ou Vizib – Sèvi ak Limyè Lannwit: Lè w ap mennen bisiklèt lannwit, Lwa Eta Maryland mande pou w gen yon limyè blanch devan bisiklèt ou ak yon reflektè wouj dèyè a. Yo dwe vizib depi omwen 600 pye lwen. Anplis, li rekòmande pou w mete rad klere pandan jounen an ak rad reflektif lè w ap mennen bisiklèt lannwit.

Ekipman Bisiklèt:

Kas yo obligatwa pou nenpòt moun ki poko gen 16 an k ap monte bisiklèt. Sa gen ladan pasaje ki pa ap dirije bisiklèt la. Li tou rekòmande fò pou moun tout laj mete kas.

Dapre lalwa, tout bisiklèt dwe genyen:

- Fren ki kapab sispann bisiklèt la nan 15 pye lè l ap woule a 10 mil pa èdtan sou yon asfalt ki sèk, plat, epi pwòp.

- Yon limyè devan ki bay yon reyon blanch e ki ka wè soti a 500 pye lwen ak yon reflektè wouj dèyè ki ka wè soti a 600 pye lwen, lè w ap mennen bisiklèt lannwit oswa nan kondisyon limyè fèb.
- Yon chèz sekirite oswa yon ti rale (trailer) byen tache ak bisiklèt la, si w ap vwayaje ak yon timoun piti.
- Yon panyen, etajè, oswa sak sou bisiklèt la pou pote ti bagay, konsa toude men yo ka rete sou gidon an.

N. Bisiklèt Elektwik (Definisyon)

Bisiklèt Elektwik yo:

- Fonksyone ak fòs imen ak asistans yon motè elektrik.
- Gen pedal ki konplètman fonksyone.
- Gen de oswa twa wou.
- Gen yon motè elektrik ki gen yon kapasite maksimòm de 750 watts oswa mwens.

Kalite Bisiklèt Elektwik

Klas 1: Gen yon motè ki bay asistans sèlman lè moun nan ap pedal, epi li sispann bay asistans lè bisiklèt la rive nan vitès 20 mil pa èdtan.

Klas 2: Gen yon motè ki bay asistans kèlkeswa si moun nan ap pedal oswa non, epi li sispann bay asistans lè bisiklèt la rive nan vitès 20 mil pa èdtan.

Klas 3: Gen yon motè ki bay asistans sèlman lè moun nan ap pedal epi li sispann bay asistans lè bisiklèt la rive nan vitès 28 mil pa èdtan.

Veyikil Elektwik ki Mache ak Vitès Ba

- Fè pou transpòte sèlman moun k ap kondwi a.
- Pese mwens pase 100 liv.
- Gen yon wou devan ak yon dèyè ki aliyen youn dèyè lòt, oswa youn devan ak de dèyè.
- Gen gidon ak yon platfòm kote moun nan kanpe.
- Mache ak yon motè elektrik ansanm ak fòs imen.
- Ka woule ak yon vitès jiska 20 mil pa èdtan.

Remak: Si w ap itilize yon veyikil elektwik ki mache ak vitès ba, tcheke si gen lòt règleman lokal ki aplike.

